

VILNIS

LIETUVIŲ LIAUDIES LAIKRAŠTIS
LITHUANIAN NEWSPAPER
3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Telefonas: (312) 842-7325

VOLUME LXIII Nr. 13

KETVIRTADIENIS, BIRŽELIS [JUNE] 23, 1983

KAINA 25 c.

KASDIEN

LABAI LIŪDNA
W. POLOVCHAK
KIEK LIETUVIŲ
TURISTINĖ GRUPĖ

125 tūkstančiai Čikagos skurdžių birželio mėnesį gaus paskutines socialinio aprūpinimo pašalpas. Valstija nebeturi pinigų ir tuos 125 tūkstančius vargšų palieka žinotais kaip išmano.

Nėra abejonės, prie labdarinių organizacijų biedniams žmonėms sriubos virtuvių alkanų žmonių eilės dar labiau pailgės. Taipgi nėra abejonės, mieste dar daugiau atsiras prašančių cento kito kavos puodukui, o dar ko, galės atsirasti papildomai valkatų, apiplėšimų, nes turės gyventi kaip išmano.

Zinoma, tai labai liūdna, bet dar liūdniau, kad tokiam turtingame mieste, kaip Čikaga, tokie dalykai galės prasidėti.

Plačiai žinomas nepilnametis ukrainietis berniukas Walter Polovchak, atsisakęs su tėvais grįžti atgal į tarybinę Ukrainą, reakcinių Čikagoje prikalbintas, vis dar tebetampomas po teismus. Stebisi juriprudencijos žinovai, stebisi kiek nors žmoniškumo turintys žmonės, kad teismai "globojantiem" berniuką reakcinkams nepasako ajukš.

Doriams amerikiečiams stačiai skaudu, kad antikomunistinio plauko advokatai berniuką pasikinę arkluku pučia teismams dūmus į akis. Tai mato ir visas pasaulis, suinteresuota TSRS ir t. t.

Ar tai ne juoda Amerikai akis! Ir ačiu antikomunistinio plauko reakcinkų švaistymuisi.

Komercijos departamento duomenimis, lietuvių kilmės amerikiečių šalyje tėra 742,776. Atrodo, tarytum nemažai, bet Amerikos lietuvių visuomeniniam bei kultūriniam gyvenime absoliuti jų dauguma nedalyvauja, Amerikos lietuviams jie nurašyti. Dešimtys ir dešimtys tūkstančių jų vargiai ar gali žodį kitą ištarti lietuviškai.

Daugiausia yra anglų ir vokiečių kilmės amerikiečių — net po virš 49 milijonus. Plačiai žinomų airių — virš 40 milijonų, afro-amerikiečių (negrų) — apie 21 milijonas. Vadinasi, lietuvių kilmės amerikiečių tėra tik lašas jūroje.

Kalbant apie lietuvių kilmės amerikiečius, tenka pasakyti, kad nemaža jų yra, kurie interesuojasi savo tėvų bei protevių žeme Lietuva, bet Amerikos lietuvių judėjimas jiems yra svetimas.

Šių žodžių autoriui 1969 metais teko Tarybų Lietuvoje pabuvoti ilgiau. Būdavo nueinu į "Neringos" viešbučio kavinę pusryčių. Žiūrėk, prie stalo sėdinti pora ar keli šnekasi angliškai. Kas jie? Tai mokslo žmonės, tai biznieriiai bei šiaip pasiturintys žmonės. O su

AGURKUS AUGINA BE ŽEMĖS

V. Puteikio nuotraukoje: Brigadininkė Teresė Rimkienė, agrochemikė Rūta Antanaitienė ir vyriausiasis agronomas Jonas Overlingas.

Lietuvos žemės ūkio akademijos mokomajame gamybiniame šiltnamių kombine pritaikyta nauja agurkų auginimo technologija. Šiltnamių hidroponiniame skyriuje iki šiol daržovės buvo auginamos ant skaldos. Dabar skaldą pakeitė mineralinė vata.

Ilguose betoniniuose loviuose statyti mineralinės vatos gabalai, o virš jų sudėlioti nedideli medžiagos kubukai. Vamzdžiais tiekiamas mišrinis tirpalas, ruošiamas vadovaujant žemės ūkio mokslų kandidatei Rūtai Antanaitienei.

— Kol agurkas mažas, jis telpa mažajame vatos gabalėlyje, — pasakoja šiltnamių kombinato direktorius Antanas Sležas, — peraugusi kubuką, daržovė "išsikimba" į didįjį vatos gabalą.

Loveliuose rikiuojasi pailgi žali agurkai. Nežinodamas, kaip jie auginami, negalėtum įtarti, kad daržovės išaugo be trupinėlio dirvožemio.

— Anksčiau šiltnamių kombinatui daug nuostolių padarydavo augalų ligos ir kenkėjai. Dabar ši

vienu išsikalbėjau, jog esąs stambios kompanijos valdytojas.

Visi jie, kiek teko jų susitikti, atvykę į Lietuvą kaip turistai, pamatyti savo tėvų bei prosenelių gimtinės. Kokia jų nuomonė apie Tarybų Lietuvą, tai jau kitas reikalas.

Tenka pasigirti, kad laikraščio "Vilnius" skaitytojų turistinė grupė pabuvoti Lietuvoje dešimt dienų jau suorganizuota, sąstata pilnas, pasivėlavusiems užsiregistruoti vietų nebėra.

Dabar belieka turistams palinkėti sėkmingos kelionės ir gerų laikų viešint Lietuvoje. S. J. Jokubka

problema išspręsta, nes mineralinė vata sterili, — pasakoja vyr. agronomas Jonas Overlingas, — be to, taip auginamos daržovės duoda didesnę derlių. Hidroponiniame skyriuje iš vieno kvadratinio metro gaunama apie 23 kilogramus agurkų ir 18 kilogramų pomidorų — beveik keturis kartus daugiau negu auginant dirvožemyje. Daržininkė Marytė Poderienė, prižiūrinti 1000 kvadratinį metrų, praėjusiais metais gavo dar didesnę derlių — po 24 kilogramus agurkų iš kvadratinio metro.

— Daržovių auginimas mineralinėje vatoje labai perspektyvus, — pasakė kombinato direktorius Antanas Sležas, — pernai taip buvo išauginta apie 100 tonų daržovių.

Kaip naujovė atsirado šiltnamių kombine? Lietuvos žemės ūkio akademijos specialistai ilgai sprendė, kaip apsaugoti daržoves nuo ligų ir kenkėjų. Sužinojo, kad "Kijevo daržovių fabrike" dirbtinei terpei naudojama mineralinė vata.

Substratą, tinkamą daržovėms augti, sukūrė sąjunginio instituto "Termoizoliacija" moksliniai bendradarbiai iš Vilniaus. Šio instituto skyriaus vedėjas K. Eidukevičius ir vyr. mokslinis bendradarbis V. Vasiliauskas, kurdami šiltnamiams skirtą vata, praktiškai pradėjo nuo nulio. Institute buvo įrengta oranžerija. Joje atlikti bandymai greit davė rezultatus.

Nors mineralinėje vatoje išaugintos daržovės jau ne sykį puikavosi ant kauniečių pietų stalo, bandymai tęsiasi. Mokslininkai ir šiltnamių kombinato specialistai ieško būdų, kaip dar labiau padidinti derlingumą, supaprastinti technologiją.

R. Valatka

Bažnyčios veikėjų deklaracija

Londonas. — Cia įvykusioje spaudos konferencijoje bažnyčios veikėjų — branduolinio nusiginklavimo šalininkų organizacijos "Krisčienų CND" nariai griežtai pasmerkė JAV ir jų sąjungininkų iš NATO vykdomą branduolinio ginklavimosi varžybų spartinimo politiką. Šios organizacijos pirmininkas Paul Jones pareiškė, kad planetos, kuriai gresia branduolinio gaisro pavojus, ateitis yra ne tik politikos, bet ir moralės klausimas. Tie, kurie turi branduolinius arsenalus, privalo suvokti, koks siaubingas šis ginklas, ir jausti atsakomybę žmoniui.

Spaudos konferencijoje buvo paskelbta deklaracija, kurią pasirašė kai kurie žymūs Didžiosios Britanijos bažnyčios veikėjai. Siame dokumente reikalaujama, kad konservatorių vyriausybė atšauktų nutarimą dislokuoti Amerikos sparnuotąsias raketas šalies teritorijoje ir atsisakytų Anglijos povandeninio laivyno perginklavimo naujomis raketinėmis branduolinėmis sistemomis "Traident-2" programos.

Didžiosios Britanijos bažnyčios veikėjai pareiškė didelį susirūpinimą dėl to, kad konservatoriai varo melo ir šmeižto kampaniją prieš masinę visuomenės organizaciją — judėjimą už branduolinį nusiginklavimą.

Spaudos konferencijoje "Christian CND" vadovai paskelbė, kad ketinama artimiausiu metu surengti masinę demonstraciją prie JAV karo aviacijos bazės Apher Heiforde.

Trumpai

— Aukščiausias teismas išaiškino, jog mokyklos, praktikuojančios rasinę segregaciją, negali būti atleistos nuo mokesčių. Toks išaiškimas yra skaudus smūgis prez. Reagano administracijai.

— Civilinių teisių aktyvistai piktai kritikuoja prez. Reaganą, kad jis iš Civilinių Teisių Komisijos pašalino tris nuoširdžius darbuotojus už civilines teises ir jų vieton paskyrė reakcinių nuotaikų asmenis.

— Guayna išvarė du JAV ambasados pareigūnus už tai, kad jie kišosi į darbininkų streiką.

— Des Moines mieste įvykusioje konferencijoje 126 delegatai fermeriai iš 25 valstijų ir Kanados provincijų susiorganizavo į koaliciją kovoti prieš bankus, atimančius už skolas farmas. Konferencijos rezoliucijoje pažymi, kad fermeriai randasi akivaizdoje tokios krizės, kokią pergyveno 1930 metais.

— Vakarų Europoje sąjungininkai NATO stovykloje purkštauja prieš Washingtoną, kad NATO ginkluotos pajėgos užverčiamos amerikietiškais ginklais, o Vakarų Europoje gamintiems nėra vietos.

VILNIS

Lithuanian Peoples' Bi-weekly (659-780)

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday, by the Workers Publishing Association, Inc.
Subscription rates in United States: one year \$10.00, six months \$5.50;
Chicago \$12.00, 6 months \$6.50; Canada \$15.00, 6 months \$8.00;
foreign countries \$15.00, 6 months \$8.00.

POSTMASTER: Send address changes to the
VILNIS - 3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 Phone 842-7325

Second-class postage paid at Chicago, Illinois (U.S.P.S. 659-780)

Kapitalistinės gamybos ekonomikai reikalinga operacija

Vakarų industrinėse didžiosiose šalyse yra daugiau kaip 82 milijonai bedarbių. Į šį skaičių neįeina neišsivysčiusiose šalyse milijonai neturinių darbo. Kapitalistinės ekonomikos orientacijos pasaulis tokio didelio nedarbo neatmena. Ir blogiausia, kad jam galo nematyti.

Amerikoje ir kitose turtingesnėse šalyse bedarbiai gauna šiek tiek tokias nedarbo kompensacijas, šiek tiek socialinį aprūpinimą. Bet paaimkime tokias dideles šalis, daugnacionalinių korporacijų alinamas, kaip Argentina, Brazilija ir kitas. Brazilijoje neseniai tūkstančiai alkanų bedarbių Sao Paulo mieste per kelias dienas plėšė maisto produktų parduotuves bei sandėlius. Argentinoje daugtūkstančių bedarbių demonstracijos, reikalaujančios darbo ir duonos, beveik kasdienės. Negeriau ir kitur.

Neseniai Williamsburge buvo susirinkusi industrinių didžiųjų šalių galvos pasitarė, kas daryti. Visi priėjo išvados, kad nedarbas ir infliacija kapitalistini pasauli plaka. Per dvi dienas priekaištavo vieni kitiems, daugiausiai prez. Reaganui už neapsakomai didelį valstybės biudžetą deficitą, už dolerio dominavimą dideliais procentais. Bet konkrečiai kas reikia daryti taip ir nesutarė, nors bendram pareiškime receptų prirašė.

Sveikai galvojant, kapitalistinio pasaulio, sergančio nedarbu ir infliacija, nebepagydyt jokie vaistai, jokios reformos, jokios susitarimai, kai gamybinės priemonės vis labiau perauga gamybinius santykius. Kapitalistinės gamybos ekonomikai reikalinga operacija, kad ta nedarbo ir infliacijos votis būtų išplauta socializmo įvedimu.

Kanclerio H. Kohl misija yra dėmesio centre

JAV-TSRS aštrėjantys santykiai dėl Washingtono užsispyrimo Vakarų Europoje šį rudenį išdėstyti Pershing II raketos, žmonijai gresia lyg koks Damoklo kardas ant jos galvų. Ir jeigu Zenevos derybose dėl branduolinės ginkluotės apribojimo nebus susitarta, pasaulio likimo dienos dar labiau patamsės.

Neseniai Williamsburge įvykusiame didžiųjų kapitalistinių šalių aukšto lygio pasitarime, Washingtono spaudžiamos visos vienbalsiai užgyrė prez. Reagano užmačią tas raketos išdėstyti. Prez. Reaganas, atstovaujantis Amerikos imperializmo interesams, šiuo laimėjimu pasidžiaugė ir žurnalistams pareiškė, jog dabar, kai visos didžiosios užgyrė Pershing raketų išdėstymą, JAV ir TSRS santykiai pradės gerėti. Vadinas, Tarybų Sąjunga derybose Zenevoje turės nusileisti. Bet prašosi klausimas ar taip bus. Juk Tarybų Sąjunga nėra kokia bananų šalis, kad lengvai galima būtų jai diktuoti. Be to, praktika rodo, kad Tarybų Sąjunga derybų iš jėgos pozicijų nepripažįsta.

Kiek duodasi suprasti iš tarybinės žinių agentūros Novosti pasisakymų, jeigu Washingtonas savo Pershingus išdėstys Vakarų Europoje, Maskva j tai atsakys savo ruožtu. O tas "savas ruožtas", labai galimas daktas, yra, kad Maskva savo branduolines raketas iš užkaukazės perkels į rytines savo teritorijos sritis taip, kad jomis Vakarų Europa būtų pasiekiamą lygiai, kaip Amerika savo Pershingais, išdėstytais Vakarų Europoje, gali pasiekti Tarybų Sąjungą. Išėina taip, kad iš prez. Reagano pranašavimų, kai dabar gavo didžiųjų pritarimą Pershing raketoms išdėstyti, JAV ir TSRS santykiai pradės gerėti, gali būti tik didelis piššš... Nes kaip ta pati Novosti agentūra pažymi, kad Tarybų Sąjunga nėra nukariauta šalis ir jau niekas nieko negali padiktuoti. Reikia, didžiųjų pritarimas Pershing raketų išdėstymui, Tarybų Sąjungai tėra nulis.

Kad iš Zenevoje vykstančių derybų ginkluotės apribojimui, nesutinkant Tarybų Sąjungai pasiduoti JAV diktatui, neišėitu flako, vienatinė išėitis imperialistams liko pabandyti Vakarų Vokietijos kancleriui Helmut Kohl vykti į Maskvą ir įtikinti Andropovą, kad prez. Reaganas yra lankstus ir nori nusiginklavimo, nors tai yra nerealu. Ir liepos 4 dieną kancleris Kohl į Maskvą vyks. Ar ką jis ten nuykės peš, ateitis parodys.

Žinoma, kancleris Kohl Maskvoje darys viską, kad iš Zenevos derybų neišėitu flako. Ir darys nuoširdžiai, nes kam-ne-kam, Vakarų Vokietijai tektų daugiausia, jeigu Amerikos ir TSRS raketos būtų paleistos į darbą.

Tarybų Sąjunga siūlo ir mielai sutinka savo raketų skaičių sumažinti iki tiek, kiek turi bendrai sudėjus Vakarų Europos didžiosios kaip Anglija, Prancūzija... Washingtonui toks pasiūlymas nepriimtinas, prez. Reaganas užsispyręs Vakarų Europoje papildomai turėti savų Pershingų, ir, kad Tarybų Sąjunga tik su jomis skaitytųsi, o ką turi Anglija, Prancūzija... tų nepaisytų, derybose laikytų nurašytas, nors kilus karui jos lygiai būtų paleistos darban prieš TSRS kaip amerikietiškieji Pershingai.

Jeigu prez. Reaganas rimtai norėtų ginkluotės apribojimo, su tokia Tarybų Sąjungos pasiūlymu turėtų sutikti. Nes ne vien Amerikos Pershing raketų Tarybų Sąjunga turi saugotis, o ir Anglijos, Prancūzijos... Nelaikyti Tarybų Sąjungai grėsme, neįeinančių į NATO karines pajėgas pajėgų, neatlaiko logikos. Prez. Reaganas tai turėtų suprasti.

Todėl Vakarų Vokietijos kanclerio Helmut Kohl misija į Maskvą yra dėmesio centre. Jo susitikimas su Andropovu turės lemti Zenevoje dėl ginkluotės apribojimo derybų likimą.

Svečiai Tarybų Lietuvoje

— Vilniaus valstybinio V. Kapsuko universiteto interklubas "Juvencus" buvo surengęs internacionalinę dieną. Į šventę buvo atvykę studentų iš Tallino, Rygos, Kišniovo, Kuibyaėvo, Užgorodo.

— Vilniuje neseniai gastroliauvo "Estonijos" valstybinio akademinio operos ir baletu teatro baletu trupė. Svečiai Lietuvos TSR valstybinio teatro scenoje pasirodė antrą kartą.

— Draugystės dienoms į Lietuvą buvo atvykusi Rytų Vokietijos Erfurto apygardos partinė delegacija. Susitikimas su svečiais buvo suroštas gegužės 16 d. Lietuvos Komunistų partijos Centro Komitete. Susitikime dalyvavo ir Rytų Vokietijos konsulas Leningrade Ulrichas Damsas.

— Šešias dienas Vilniuje vyko socialistinių šalių telegramų agentūrų žurnalistų seminaras. Ta proga į Lietuvą buvo atvykę Bulgarijos (BTA), Čekoslovakijos (CTK), Kampučijos (SPK), Kubos (Prensa Latina), Laoso (KPL), Lenkijos (PAP ir CAF), Mongolijos (Adžerpress), Vietnamo (VIA), Vengrijos (MTI), Rytų Vokietijos (ADN) telegramų agentūrų, TASS-o darbuotojai. Priėmimo dalyvavo ir JAV lietuviams pažįstamas Lietuvos užsienio reikalų ministras Vytautas Zenkevičius.

— Į Vilnių buvo atvykę įžymių Austrijos Zolburgo žemės muzikologų grupė — tarptautinio "Mocartium" fondo generalinis sekretorius Kurtas Angermiuleris ir valdybos narys Helmutas Ederis, tarptautinių Zolburgo festivalių direktoriato narys, kompozitorius

Gerhardas Vimbergeris, aukštosios Zolburgo muzikos mokyklos "Mocartium" prorektorius, profesorius Giunteris Baueris, kompozitoriai Cezaris Brezgenas ir Ernstas Liudvikas Leitneris. Grupės sudėtyje — styginis kamerinis trio "Veinmeister". Svečiai susitiko su respublikos muzikinės visuomenės atstovais, koncertavo Vilniuje ir Kaune.

— Gegužės 20 d. į Tarybų Lietuvą buvo atvykusi Tarybų Sąjungoje viešinti Togo darbo žmonių konfederacijos vadovų delegacija. Jai vadovavo šios konfederacijos generalinis sekretorius Nangbogas Barnabas. Svečius priėmė Lietuvos Respublikinės Profesinių Sąjungų Tarybos pirmininkas A. Ferensas.

— Tarybų Lietuvoje lankėsi Laoso Liaudies Demokratinės Respublikos delegacija, vadovaujama LLDR statybos ministro Kchemfono Puiprašeto. Delegaciją priėmė Lietuvos TSR Ministrų Tarybos pirmininko pavaduotojas V. Kazanavičius. Svečiai apžiūrėjo Kauno ir Druskininkų statybas, lankėsi statybinių medžiagų pramonės įmonėse.

— Paskutinėmis gegužės dienomis į Lietuvą buvo atvykusi iš San Tomes ir Principes delegacija, viešinti Tarybų Sąjungoje. Jai vadovavo išsivadavimo judėjimo CK sekretorius Enriko Pinto de Kosta. Delegaciją priėmė Lietuvos KP Centro Komiteto sekretorius L. Šepetys. Svečiai iš San Tomes ir Principes apžiūrėjo Tarybų Lietuvos įžymybes, susipažino, kaip ruošiami kadrai Vilniaus valstybiniame V. Kapsuko universitete.

Nedarbas visame buržuaziniame pasaulyje

Vienuolika milijonų bedarbių Jungtinėse Amerikos Valstijose, daugiau kaip dvylika milijonų Vakarų Europoje, ne mažiau trisdešimtys milijonų visame buržuaziniame pasaulyje.

Nedarbas, rašo Londone išėinantis buržuazinis "Observer", Vakarų pasaulio šalyse per pastaruosius dešimt metų išaugo tris kartus. Dar visai neseniai tai atrodė visiškai neįtikėtina, o dabar nedarbas jau tapo ne vien nacionaline, bet ir globaline problema. Taip, Vakarų pasaulis sukrėstas. Šita nelaimė dabar svarstoma ir darbo žmonių mitinguose, ir ekonomistų, politikų kabinetuose. Nedarbo problema šiandien gvildena visų pakraipų Vakarų spauda.

Buržuazinių masinės informacijos priemonių gaida pesimistinė. Artimiausiais metais padėtis dar pablogės. Šio dešimtmečio pabaigoje už fabriku vartų atsidsursią ne mažiau kaip trečdalis darbininkų ir tarnautojų — kitos išėities, kitos perspektyvos ar alternyvos nėra.

Darbininkų, komunistinės organizacijos, jų spauda irgi nededa didesnių vilėjų į kai kurių buržuazinių ekonomistų pranašaujamą Vakarų ekonomikos pagyvėjimą. Bet šia nedarbas nelaikomas likimo lemtimi. Aiškiai parodomi šitos nelaimės kaltininkai. Tai monopolijos. Vaikydamosi didžiųjų pelnų, paštrėjus kapitalizmo krizei, jos griebiasi finansinių machinacijų, likviduoja "nerentabilias" įmones, perveda kapitalus į parankesnes sferas, milijonus darbininkų palikdamos likimo valiai. Tai buržuazinės vyriausybės. Jos ne tik nesima

žygių sustabdyti masinius darbininkų atleidimus, sukurti naujų darbo vietų, bet dargi pasinaudoja didėjančia rezervine darbo armija puolimui prieš pragyvėjimo lygį tu, kurie dar neišmesti už fabriku vartų, prieš darbo žmonių socialinius iškovojimus.

Buržuazinio pasaulio darbo žmonių kova už svarbiausiąją teisę — teisę į darbą — glaudžiai persipina su taikingosios žmonijos kova prieš ginklavimosi varžybas, prieš termobrunduolinio karo grėsmę. Kova už taiką — juk taip pat kova už teisę gyventi. Antra vertus, niekas kitas taip nespartinai nedarbo, kaip karinis pramoninis kompleksas, kaip kariniai koncernai, žlugdydami išėitias šakas civilinės pramonės, kurioje užimta daugiausia žmonių. Tad nieko nuostabaus, jei ir protesto mitinguose, streikuose prieš masinius darbininkų atleidinėjimus ir antikarinėse demonstracijose skamba tie patys šūkių, reikalaujantys iš Vakarų vyriausybių vietoj raketų naujų darbo vietų. Jie skamba ir Jungtinėse Amerikos Valstijose, ir Vakarų Vokietijoje, Anglijoje, Italijoje, Prancūzijoje, Olandijoje, Belgijoje, ir Japonijoje. Ir teikia vilėjų, kad žmonijos kova už teisę gyventi bus laimėta.

Patikimas kelrodis šioje kovoje — Tarybų Sąjunga, visos socializmo sandraugos šalyse, kur socialiniai ir taikos klausimai sprendžiami visos visuomenės interesais. L. Girėnas

— Prez. Reaganas ir jo žmona praėitais metais gavo \$18,500 vertės įvairių dovanų, "Cowboy" meninių paveikslų net \$7,000 vertės.

Vilnis, 1983, birželio 23

DRAUGYSTĖS GAIRĖS

Iš Berlyno į VDR pietvakarius driekiasi labai vaizdinga magistralė. Ji bėga derlingais slėniais arba staigiai šokteli į viršų. Kalvose, apaugusiose gražioliais kedrais ir švelnialapiais klevais, kelias daro keletą posūkių. Galutinis šios magistralės punktas — Erfurto miestas, Erfurto apygardos administracinis ir puikias Tiuringijos krašto geografinis centras.

Siuo keliu 1963 metų saulėtomis gegužės dienomis važiuo Lietuvos TSR partinė delegacija, vadovaujama tuometinio partijos Vilniaus miesto komiteto pirmojo sekretoriaus Felikso Beliausko. Delegacijos kelionės tikslas buvo susitikti su Vokietijos Vieningosios Socialistų partijos Erfurto apygardos komiteto vadovybe ir apsvarstyti partinių, visuomeninių organizacijų, darbo kolektyvų savitarpio bendradarbiavimo principus ir kryptis.

Delegacija atliko tai, ką buvo užsibrėžusi. Jau tada Erfurte, taip pat 1963 metų liepos mėnesį Vilniuje, kai bičiulių vokiečių delegacija lankėsi Tarybų Lietuvoje, buvo numatyti ir einamieji, ir perspektyviniai bendradarbiavimo planai.

Nuo to laiko praėjo 20 metų. Berlyno-Erfurto trasa — visada laisvas kelias. Viena ir kita kryptimi čia važiuoja šimtai specialistų, kultūros ir meno veikėjų delegacijų ir grupių, sportininkų komandų. Įspūdingi skaičiai! Šia trasa kasmet į Erfurto apygardą važiuoja nuo pusantro iki dviejų tūkstančių Lietuvos TSR pasiuntinių. Ir tai ne pramoginės, pažintinės kelionės. Nuodugniai ir kryptingai keičiamasi darbo patyrimu. Maždaug 80 Tarybų Lietuvos įmonių, ūkių ir organizacijų turi savo tiesioginių partnerių Tiuringijos krašte. Nuo 1965 metų susibičiuliavo Vilniaus ir Erfurto statybininkai. Tada dar nebuvo nei Šeškinės, nei Karoliniškių nei Viršuliškių. O ir mūsų pasididžiavimas — Lazdynų rajonas buvo tik projekte. Į Vilnių atvykę Erfurto statybininkai grožėjosi palei Nerį nusitiesusių Žirmūnų rajonu. Miestų statybos projektavimo institute nuodugniai nagrinėjo namų ir kitų statinių išdės-

tymą būsimame Lazdynų rajone, už kurį paskirta Lenino premija. Dabar senąjį Erfurtą juosiančiame naujų gyvenamųjų rajonų masyve galima įžvelgti ir Lietuvos architektų ranką. Savo ruožtu planuoti Šeškinės, Baltupių ir kitų rajonų namus, atlikti jų apdailą, santehnikos darbus pasimokyta iš Erfurto statybininkų. Kasmet 40-50 statybininkų — betonuotojų, mūrinių, apdailininkų dirba Erfurto statybos aikštelėse. Tiek pat specialistų vokiečių darbuojasi Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos statybose.

Taip pat efektyviai bendradarbiauja Vilniaus "Lelijos" siuvimo susivienijimas ir Erfurto siuvimo kombinatas, Kauno "Jiesios" keramikos gamykla ir Veimaro porceliano susivienijimas, kitos įmonės.

Per 20 metų draugystės metraštyje įrašyta nemaža įdomių puslapių. Man ne kartą teko lankytis Erfurto apygardoje įvairiomis progomis. Tačiau ypač įsiminė 1977 metų gegužę, kai čia apsilankė gausiausia delegacija — 420 žmonių draugystės traukinys — beveik visų partnerystės ryšius su Erfurto apygardos kolektyvais palaikančių darbo kolektyvų pasiuntiniai. Nuo to laiko kas dveji metai keičiamasi draugystės traukiniais. Atsiranda naujų pažinčių, užmezga kontaktus specialistai. Visa tai padeda stiprinti vaisingą bendradarbiavimą.

Daug naudos duoda keitimasis meno kolektyvais. Bendradarbiauja ne tik meno saviveiklos aktyvistai ir artistai profesionalai. Vilniaus ir Erfurto, Kauno ir Veimaro teatrų scenose drauge pastatyta dramos ir muzikos kūriniai. Mūsų geriausi solistai su pasisekimu ne kartą gastroliauvo Vokietijos Demokratinėje Respublikoje.

20 metų — jubiliejinė data. Todėl nuo gegužės 16 iki 22 dienos Tarybų Lietuvoje, o nuo birželio 30 iki liepos 4 dienos Erfurto apygardoje organizuojamos Draugystės savaitės, skirtos draugiško bendradarbiavimo sukakčiai. Gausūs ir turiningi draugystės savaitės renginiai padės dar labiau stiprinti ir plėtoti mūsų bendradarbiavimą.

M. Sadauskas

Sirija veiksmingai bendradarbiauja su TSRS

Sirijos kaimuose dažnokai pamatysi, kaip valstiečiai semia vandenį laukams drėkinti odiniais maišais, kuriuos iš upės ištraukia asilas. Pasitaiko ir milžiniškų medinių ratų su kaušais, kurie buvo vartojami prieš du ar net tris tūkstančius metų. Tačiau techninė pažanga nepaliaujamai išstumia iš Sirijos kaimo visa, kas atgyveno. Tvenkiami vandens telkiniai, įrengiamos siurblynės.

Nors pramonė smarkiai plečiasi, Sirija kol kas agrarine industrinė šalis. Žemės ūkis vidutiniškai pateikia iki trijų ketvirčių prekinės produkcijos, du trečdalius eksporto ir duoda ketvirtadalį nacionalinių pajamų.

— Mes didžiuojamės laimėjimais, kuriuos pasiekėme bendradarbiaudami su TSRS, bestatydami ūkinius objektus, trigacinius įrengimus, — sako Eufrato užtvankos reikalų ministras Abdelis Rahmanas Madanis. — Eufrato užtvanka, pastatyta tarybiniais specialistams padedant, yra daugelio Sirijos rajonų ekonominio plėtojimo pagrindas. Dabar mes galime kalbėti, kaip įsisavinamos naujos žemės

Eufrato baseine, kaip statoma reguliuojamoji užtvanka per upę, apie gausius irigacinius įrenginius, kaip atliekami tyrimai nagrinėjant šalies vandens išteklius.

Siuo metu palei Eufrata jau įsisavinta 21 tūkstantis hektarų plėšinių. Sparčiai įsisavinami nauji sausringųjų žemių rajonai 50 tūkstančių hektarų ploto. Respublikos šiaurėje statomi svarbiausi irigaciniai objektai.

— Milžiniška reikšmė objektų, sukurtų Meskenėje, — pažymi žemių įsisavinimo Eufrato užtvankos rajone valstybines organizacijos direktorius Abdas Kasemas. — Vien per vienerius metus žemės ūkio darbų padidėjo dvigubai, o dirbamų naudmenų — trigubai.

— Aš, — sako jis, — noriu nuoširdžiai padėkoti mūsų draugams — tarybiniais specialistams, dirbantiems Meskenės rajone. Jie mums padeda plėtoti šalies ekonomiką, įneša deramą indėlį Sirijos ir Tarybų Sąjungos draugystei, bendradarbiavimui stiprinti.

A. Motiejūnas.

Vilnis, 1983 birželio 23

GERUMAS "VADUOTOJIŠKAI"

Kartą metuose — prieš kalėdas ar Naujuosius Metus, "vaduotojai" suveda, jų žodžiais tariant, "lietuviškos tautinės sąžinės sąskaitą". Turimi rezultatai jiems aiškiai nepatinka, todėl dauguma jų žada pasukti savo gyvenimą kita linkme — bent taip tvirtina Čikagos "veiksnių" laikraštis "Draugas". Nemanykit, kad jie nutaria atsižavėti "vadavimo". Greičiau atvirkščiai! "Pasukti kita linkme" šiuo atveju reiškia užsiimti savęs tobulinimu. Nes tobulinti, atvirai kalbant, tikrai yra ką. Nuodėmių mūsų tautiečiai turi iki soties. Pavyzdžiui, laikraščio teigimu, vieno kurio tautiečio pasiekimai suteikia kitam tautiečiui ne džiaugsmą, o... skausmą! Žodis "Draugui": "Pavydas ir neapykanta — mūsų išeivijos didžiosios nuodėmės, labai skaudžiai ardo sklandų išeivijos darbą ir savotiškai užnuodija mūsų laimėjimus..."

Kalbėti apie "laimėjimus", ko gero, irgi nuodėmė, tačiau jeigu Jungtinėse Amerikos Valstijose visi griežtai laikytųsi dievo įsakymo "nemeluoti", sugriūtų ne tik reklama, bet ir visas sudėtingas propagandos aparatas..."

Pavydas mėgsta menkystas, visiškai teisingai tvirtina laikraštis, jis jas iškelia, garbina ir priverčia persekioti tikrus talentus bei jų kūrybą. "Kai kurie "vadukai", — įspėja "Draugas", — mano esą vadai, pasišovę tik jie vieni išeivija vesti "tikroju keliu". Ir jie taip apdumia tautiečiams akis, kad imame garbinti tik save, liūdime, kai kitiems sekasi..."

Tačiau šios garbės troškimo pagimdytos nuodėmės nėra pačios blogiausios. Gausu išeivijoje skyrybų, vardių laikraštis, dažnai vaikai nepatenkinti savo tėvais ir nejučia jiems jokio dėkingumo. Štai iš "Draugo": "Daug senatvės sulaukusių ir vaikus užauginusių lietuvių yra be tinkamos vaikų globos ir turi amžių baigti ne savo namuose, ne savo vaikų priežiūroje, bet skurdžiose prieglaudos, senelių namuose, svetimųjų prižiūrimi, o dažnai ir neprižiūrimi..."

"Būkime geresni", — graudena laikraštis, tačiau kažkodėl visai nesidomi šių žmonių šalpa. Nors lėšų, kaip patys sakosi, turi, ir turi gana daug. Tačiau, tik "vadavimo" veiklai... O jai reikalinga labai ir labai daug pinigų. Kiek tiksliai reikalinga — to nežino niekas. Todėl aukokite, broliai tautiečiai, ypač pinigines vidurinioji karta.

Tačiau kaip tik ji yra kuo mažiau linkusi mėtyti pinigus į "vaduotojų" balą. Žodis "Draugui": "Pasi-teiravus aukas gaunamos organizacijose, aiškėja, kad didžiausias aukų sumas sudeda mažų pajamų žmonės, dažniausiai pensininkai ar menko uždarbio žmonės. Vidurinio-sios, aukštų pajamų kartos indėlis šioje srityje yra daug mažesnis".

Štai dabar tampa galutinai aiški tikroji tokio susirūpinimo išeivijos dorove priežastis. Siandien Amerikoje pensininkams kaip niekada reista: gydymo išlaidos vis didėja, vaistų kainos nuolat auga, pragyvenimas darosi vis brangesnis. Visa tai rikošetu paliečia ir "vaduotojus". Pensininko auka ima virsti varganu "našlės skatiku", nostalgikai dūsauja laikraštis. Žinoma, ačiū senutėliams ir už tai, tačiau perspektyvos nėra džiuginančios... Štai kodėl visiems išeiviams, ypač turtingesniems, būtina "padaryti lietuviškos tautinės sąžinės sąskaitą" ir papildyti menkėjančią "vaduotojų" finansinę sąskaitą" ir papildyti menkėjančią "vaduotojų" finansinę sąskaitą. Būkit dosnesni, brangūs tautiečiai, gražiai prašo "Draugas", neniekinkite vieni kitų, atleiskite tiek asmenines, tiek partines nuodėmes. Ir aukokite šventam "vadavimo" bižniui. Štai tada naujai užgimęs kūdikėlis Kristus maloniai nusišypsos, o dosniausius palaimins.

Tačiau įdomiausia šioje istorijoje visai kas kita — kodėl gi patys protingiausi išeiviai, aukščiausiai užkopę karjeros laiptais ir geriausiai materialiai aprūpinti taip nenoriai aukoja "vaduotojiškam" kromeliui? Gal priežastis — ne šykštumas, o išvalgumas?

A. Arlauskas

TRUMPAI

— Philadelphijos mieste demokratų partijos pirminius rinkimus miesto mero kandidatūrai laimėjo negras W. Wilson Goode. Miestas yra demokratų politinės mašinos valdomas, manoma, jis rinkimus laimės.

— Illinois valstijoje šiemet iš kalėjimų bus paleista apie 14,000 kalinių pirmo laiko. Kalėjimuose nebetelpa nuteisti kalėti, reikia vietos šviežiai nuteistiems.

— Automobilių pramonės darbininkų profsąjungos lokalo 719 nariai vienbalsiai užgyrė rezoliuciją, reikalaujančią Čikagos miesto taryboje taikos, ir kad taryba remtų mero Haroldo Washingtono politiką.

KARIKATŪRISTO AKIMIS

PJUDO...

L. Vorobjovo pieš.

TA PATI DAINELĖ

Vakarų valstybių propaganda dažnai padaro neįtikėtiną reveransų savo lyg ir nieko rimtai nenučiuokiantiems skaitytojams. Tai kas, kad JAV, Anglijoje, VFR ir kitose valstybėse dabar yra milijonai žmonių be darbo; užtat, kaip teigė neseniai "Stern" žurnale Junijevskis, VFR šiandien trūksta 10 tūkstančių sanitarų. Rašo: "Sis faktas rodo, kad mūsų visuotinio gerbūvio visuomenėje pernelyg silpnas socialinės darbo reikšmės supratimas".

Išeitu, kad Vakarų vokiečiai kaip ir kitų kapitalistinių šalių žmonės neturi darbo tik dėl kažkokio "supratimo" stokos, tiesiog nenori dirbti. Anot to paties "Stern", žmonės, kuriuos siunčia įdarbinti federalinė darbo žinyba, "labai dažnai yra netinkami rimtam darbui". Ir vėl ta pati dainelė: žmogus neturi darbo, nes žmogus nenori darbo...

Kaip čia neprisiminti tuo pačiu tvaiku atsiduodančių prieškarinės Lietuvos valdovų ir jų spaudos pareiškimų. Darbo žmogų apjuodinti, parodyti kažkokiu kvailėliu nesigėdijo pats "tautos vadas". 1939 metų lapkričio 29 d. seime jis kaibėjo: "Yra darbininkų, šen ten daug uždirbančių, tačiau savo uždarbį šiaip išleidžiančių. Žiemą jie pasireiškia bedarbiais, kelia triukšmą ir plūsta valdžią, nei patys, nei jų šeimos neturinčios ką valgyti. O kai savivaldybė suranda jiems kur darbo, tai dažnai neina..." Štai, pasirodo, kokie tinginiai tie lietuviai! Atseikėjo "tautos vadas" ir valstiečiams. Pasirodo, reta Lietuvoje apylinkė, kur nebuvo kaimiečių, paveldėjusių iš tėvų, ar gavusių iš valstybės po žemės sklypą, betgi nenorinčių jos dirbti... Taip gražiai aplojus devynias dešimtas Lietuvos gyventojų, tais pačiais metais oficialiose ūkinio ir politinio gyvenimo ataskaitose buvo paskelbta apie "realią tautos

Kosminių gelbėtojų duetas

— Didžiulis vaidmuo, kurį kosminė išskojimo sistema vaidina tokiam humaniškam darbe, kaip žmonių gyvybės gelbėjimas, šiandien jau niekam nekelia abejonių, — pasakė, komentuodamas naujieną, sąjunginio susivienijimo "Morsviazputnik" pirmininkas J. Acerovas. — Per tą laiką, kai buvo bandomas pirmas palydovas "Kosmosas-1383", paleistas praėjusių metų birželio mėnesį, pavyko priimti keliasdešimt signalų dėl pagalbos ir išgelbėti 16 žmonių. Visai neseniai, vasario mėnesį, Tarybų Sąjungos palydovas įgalino tiksliai nustatyti nelaimės ištiktos valtys, kurioje buvo du Ispanijos piliečiai, koordinatės. Antro palydovo paleidimas atveria sistemai naujas perspektyvas. Jis įgalina greičiau priimti signalus ir greičiau suteikti pagalbą. Dvieju palydovų orbitos taip apskaičiuotos, kad kiekvienas jų "apžiūri" maždaug 6 tūkstančių kilometrų pločio žemės ir jūros paviršiaus ruožus.

Kad padidėtų nelaimės signalų priėmimo tikimybė, mūsų šalyje, be Maskvoje veikiančio informacijos priėmimo punkto, artimiausiomis dienomis pradės veikti punktas Archangelske, o metų pabaigoje — Vladivostoke. Nuolat veikia keturi punktai JAV teritorijoje, du — Kanadoje ir vienas Prancūzijoje. Projekte taip pat dalyvauja Didžiosios Britanijos ir Norvegijos specialistai. Palydovo "Kosmosas-1383"

konsolidaciją".

Tuo tarpu oficialiais duomenimis, vien Vilniuje 1939 m. gruodžio mėn. buvo 13 tūkst. bedarbių. 1940 m. sausio mėn. Lietuvos vyriausybė hitlerinės Vokietijos pavyzdžiu paskelbė įstatymo projektą "Dėl šeimos globos", kurį darbo žmonės suprato kaip priverčiamųjų darbų įstatymą. Dėl plačios protesto kampanijos šis įstatymas nebuvo priimtas, užtai 1940 balandžio mėn. buvo priimtas "Darbui parūpinti ir darbo jėgai rikiuoti įstatymas", kurio pasirodymą sekė Dimitrovo priverčiamųjų darbų stovyklos išplėtimas, buvo atidaryta priverčiamųjų darbų stovykla Pabradėje, kur fašistinė valdžia uždarė dar kelis šimtus padažnėjusių streikų ir demonstracijų, organizatorių, reikalavusių darbo ir duonos. Malšinti demonstrantams seimas leido panaudoti net pasienio kariuomenę...

Taigi, meluojant tokiais tempais, kaip "tautos vadas" ir jo parankiniai, jų palikuonys Lietuvoje būtų toli pralenkę demagogijos srityje "Stern" žurnalą, nes "nenorinčiais dirbti" anuomet reikėjo paskelbti ketvirtį milijono kaimo bedarbių ir keliasdešimt tūkstančių neturinčių darbo miestuose. O kaip pavadinti dar 80 tūkst. žmonių, 1923-1939 m. emigravusių iš Lietuvos? Galbūt ir jie nenorėjo darbo? Tuomet neišuku, ko jie vyko su šeimomis į užjūrius...

Nekaltas "Stern" žurnalo propagandinis triukas, kaip matome, yra senas geras išradimas, todėl emigracijoje apsikarusiems smetonininkams, voldemarininkams, kunigams marijonams ir kitiems, atrodo, nevertėtų labai rūpintis tėviškės "vadavimu" — vistiek ten nieko gero — tinginiai, apsilėdėliai, girtuokliai, kurių nė pats "tautos vadas" neprivertė dorai duoną užsidirbti... V. Liauška

bandymų rezultatai parodė, kad sistema įgalina gerai priimti tiek antžeminių, tiek ir jūros bujų siunčiamus nelaimės signalus. Ji dabar naudoja du avarinius dažnius — 121,5 megaherco ir 406,1 megaherco. Pirmajam koordinacinių nustatymo tikslumas sudaro 8-10 kilometrų, o kitam — 2-3 kilometrus. To visiškai pakanka, kad išskojimo ir gelbėjimo tarnybos galėtų gana greitai atvykti į avarijos vietą ir suteikti reikalingą pagalbą. Kartu bandymai įtikino, kad gelbėjimo sistemos aparatūra reikalauja tam tikro patobulinimo. Išryškėjo kai kurios problemos. Tokios, pavyzdžiui, kaip aukštas radijo trukdžių lygis kai kuriuose Žemės rutulio rajonuose, kuris atsiliepija iš bujų gaunamų signalų priėmimo kokybei. Kurdami prietaisus antrajam palydovui, mokslininkai ir konstruktoriai į tai atsižvelgė.

Baigdamas norėčiau pasakyti, kad daugelio šalių atstovai labai susidomėjo sistema "Kospas-Sarsat". Norą įstoti į ją pareiškė, pavyzdžiui, Bulgarija, Indija, Japonija. Iš "Tiesos"

— Massachusetts Civilinių laisvių Sąjunga iškėlė Bostono universitetui bylą už tai, kad atsisako duoti finansinę paramą studentams tiems, kurie nepristato sertifikato, kad jie yra užsiregistravę, jog metuose karinei tarnybai.

Prieš pačių katalikų masių interesus

"Pasaulio lietuvių" praeitais metais buvo pateikta įdomi žinutė apie vasarą Montevidėje vykusį tarptautinį išeivių katalikų komisijos kongresą, kuriame "buvo ieškota būdų, kaip pagerinti sunkių išeivio gyvenimą". Ši žinutė, be abejo, prasmuko pro žurnalo skaitytojų akis, nesusilaukusi jokio jų dėmesio. Niekas bendruomenininkų ir apskritai antitarybininkų spaudoje rimčiau nepasidomė, kaip gyvena Lotynų Amerikoje žmonės. "Draugui", pavyzdžiui, yra aišku viena: geri ir girtini tie režimai, kurie persekioja pažangą, tarnauja Amerikos monopolijų interesams, o blogesnės ir visai peiktinos tos šalys, kurių valdžia nenori pardavinėti savo tautų nacionalinių interesų. Pagal Amerikos lietuvių katalikų spaudą, pirmieji režimai, būdami jai labiausiai patinkantys, antikomunistiniai, geriausiai patenkina ir tautų materialinius bei dvasinius poreikius. Todėl "Draugas" ar "Darbininkas" Salvadora arkivyskupo žudikus giria ir garbina, o partizanus vadina teroristais. Todėl jie nekenčia Kubos, kur visi vaikai mokosi ir pavalgę, bet myli kokios nors Gvatemalos ar Honduro diktatorių, kuriems valdant vyrauja teroras ir siaubingi socialiniai kontrastai. Nieko nepadarysi — neapykanta komunizmui neleidžia kitaip elgtis.

Tačiau čia atkreiptinas dėmesys į vieną ypatingą reikalą pusę. Taip jau išeina, kad, garbindami antikomunizmą, lietuvių klerikalai išeivijoje tampa net ir tikinčiųjų, katalikų masių, priešais. Lotynų Amerikos kunigai ir katalikų organizacijos, suprantama, geriau žino padėtį savo kraštuose, bet lietuvių pabėgėlių klerikalai net ir negalvoja suprasti juos: ir kam to reikia, jeigu "Draugo" redaktoriams Salvadore ar Nikaragoje yra svarbiau Amerikos interesai, o ne tu tautų, kurios ten gyvena, ir tuo pačiu — ne tų kraštų katalikų. Būtų paradoksalu, jeigu tai nebūtų dėsninga...

Ir štai "Pasaulio lietuvių" išspausdino informaciją, iš kurios akivaizdu, jog Lotynų Amerikos kraštų katalikų organizacijos susirūpino sunkia savo tautų ir išeivių dalia, jog jos apie tų kraštų likimą galvoja visai kitaip, negu lietuvių pabėgėliai Cikagoje. Kongrese, pavyzdžiui, buvo pateiktas toks faktas: 1963-1979 m. iš Urugvajaus emigravo daugiau kaip 379 tūkstančiai žmonių, t. y. net 14 procentų visų krašto gyventojų! O juk tame krašte šeiminkauja reakcinių valdžią, juk "Draugas" sveikino jų organizuotą perversmą, po kurio, pritariant Montevidėjaus lietuvių kunigams, buvo sudaužytos lietuvių darbininkų kultūrinės organizacijos, turėjusios turtingas tradicijas. Kaip matote, Urugvajaus gyventojų pažiūra į jų pačių būties problemas iš esmės skiriasi nuo JAV lietuvių kunigų pažiūros: jie tiesiog priversti palikti savo gimtąjį kraštą ir emigruoti, kai tuo tarpu "Draugui" antikomunistinė Urugvajaus valdžia buvo labiau priimtina, negu tų tautų, kurios išsivadavo iš JAV imperialistų valdžios ir, pavyzdžiui, siekia visuotinio mokymo, socialinės teisybės.

Cia pat "Pasaulio lietuvių" rašo, kad daug žmonių stengiasi išvykti iš Bolivijos, "taip pat nemažai nori išvykti iš Čilės".

O juk tai, kaip tik šalys, kur tvarkosi JAV lietuvių klerikalams artimesnės valdžios — aršiai anti-komunistinės! (Tiesa, Bolivijoje pabėgėliai neseniai pasikeitė).

Taip jau likimas pasitvarkė, kad lietuvių — Antrojo pasaulinio karo pabėgėlių klerikalų veikėjai sutapo ne su kitų kraštų katalikų masėmis, o su reakingiausiais režimais, negailestingai skriaudžiančiais tas mases, kad jiems artimesni tironai — vis dėl to paties aklo antikomunizmo, — negu Lotynų Amerikos kunigai ir vyskupai, pasisakantys prieš socialinę neteisybę ir svetimtaučių viešpatavimą.

Ką jau čia apie tolimesnius nuo Cikagos kraštus kalbėti, apie apskritai humaniška jautrumą — aklas, konservatyvus antikomunizmas JAV lietuvių kunigų paverčia net savo gyvenamo krašto gyvybinių interesų, jų žmonių daugumos, net bažnyčios priešais. JAV katalikų bažnyčia, jos vyskupai įsitraukė į aktyvią kovą prieš karo pavojų, pasmerkė branduolinio ginklo gamybos lenktynes, ryžtingai pasisakė prieš militaristinę R. Reagano administracijos politiką, sukviė į pasitarimą tuo reikalu Romoje Vakarų Europos valstybių katalikų vadovus ir siekia paskelbti Baltųjų rūmų branduolinę strategiją amoralia. Pats Cikagos arkivyskupas Dž. Bernardinas, kurio hierarchinėje žinioje yra ir "Draugo" leidėjai, buvo vienas iš ganytojiško laiško prieš militaristinę JAV politiką parengimo iniciatorių.

O "Draugas" tai juk diena iš dienos remia R. Reagano agresyvią kursą, pritaria branduolinio karo šantažui, pasisako prieš taikos sąjūdį, skirtingų santvarkų ir tautų bendradarbiavimą civilizacijos išgelbėjimo labui ir t. t.!!

Ką Cikagos lietuvių kunigai darys, kai JAV vyskupai lieps ir lietuviškose bažnyčiose skaityti ganytojišką laišką, šaukiant pasisakyti prieš branduolinio ir visokio kito karo ruošimą? Juk kitaip galvoti ir kalbėti reikės papildyti "mirtina nuodėmė"!

Bet net ir tokiu atveju galima suabejoti dėl lietuvių politikuojančių kunigų humaniškos pareigos supratimo. Jeigu jau kitaip negalės, jei reikės paklusti privalomai bažnytinei disciplinai, tai darys ne nuosirdžiai, o veidmainiškai. Nors veidmainystė — irgi baisi nuodėmė, bet jie kitaip nepajęgs: lietuvių klerikalų veikėjai Amerikoje pirmiausia yra akli antikomunistai, o jau tik paskui — katalikai.

Buvęs katalikas

TRUMPAI

— Prez. Reagano administracijos pareigūnai ir vėl atsakė duoti vizas TSRS profsąjungos mokyklos moksleivių turistinės grupės dalyviams, nežiūrint kad jie kolegias amerikiečius yra net kelis kartus pasikvietę pas save.

— Viso šalyje organizuojasi tūkstančiai žmonių dalyvauti rugpjūčio 27 d. Vašingtone demonstracijoje už darbą, taiką ir teisingumą. Demonstracija skirta paminėti 20-ųjų metų 1963 metais vykusios demonstracijos už civilines teises.

— NASA tarnybai rekomenduojama, kad kosmonautai į savo erdvėlaivius pasiimtum ir paprastų žmonių, kaip rašytojų, žurnalistų, poetų ir p.

Vilnis, 1983 birželio 23

Mano tėvynė

Tėvynė aš turiu. Tai girios, kalnai, kloniai, tai Nemunas, Sešupė ir Dubysa, tai miestai, kaimai ir jų darbo žmonės, ir aš be galo pamiliau ją visą.

Tėvynė aš turiu. Ją visada karštai mylėsiu, nors mano laimė meilėje jos žūtų, su ja naktis tamsiausias išskentėsiu, jos vargo žodžiai degs ant mano lūpų.

Tėvynė aš turiu. Be jos aš būčiau vienas, kaip kalnys kalėjime atskirtas, kaip žiedas žydintis nulaužtas nuo kamieno, kaip paukštis be sparnų netvirtas.

Tėvynė aš turiu. Jos kraujas—mano kraujas, ir nieks neperskirs mūs brangios draugystės: nei dykaduonių ponų lėbaujančios gaujos, nei kruvinos vergijos rykštės.

Vytautas Montvilas

1938

ŽIBALINĖS LEMPOS NUŠVIESTI

... "Kitame gale miesto gyveno senas tėvo draugas kalbininkas Jonas Jablonskis. Jis jau tada taip buvo pallegęs, kad pats negalėjo vaikščioti ir buvo vėžinamas kėdėje ant račelių. Toje pat kėdėje jis visą dieną dirbo ir prie rašomojo stalo, laikydamas kojas, kurios nuolat šalo, apkamšytas pėdais ir skepetomis. Tuo metu didysis kalbininkas baigė ruošti savo chrestomatiją, kurią motu buvo pasirinkęs:

Maža garbė svetimomis kalbomis kalbėti,

Didi gėda savosios gerai nemokėti. . ."

... "Visi nemalonumai, kuriuos teko tėvui pakeičti Voroneže ir dėl kurių jis tikrai turėjo nemažai vargo, ėjo iš kan. Olšausko, "Saulės" kursų ir bendrabučių globėjo. Kan. Olšausko kažkodėl instinktyviai bijojo gyvenančios bendrabučiuose mokinės, ypač po to, kai nusizudė graži mergaitė, tremtinė iš Šiaulių, Kumpytė. Ir štai šitas žmogus, kurio veldas galutinai paaiškėjo tėvynėje po Ustjanauškienės nužudymo Birštone . . . nepraleidavo progos, nepamokęs tėvo "krikščioniškų dorybių" . . . Olšausko nešvankūs darbiai nešė nesantalką i tremtinių gyvenimą. Jis neilgai betgi drumstė Lietuvos gyvenimą, ir jo tragiškas galas žinomas lietuviams" . . .

... "Maždaug tuo metu, kai vyko lietuvių paroda Rygoje, tėvas sumanė parašyti knygelių vaikams. Jos buvo taikomos visai mažiems vaikams. Pirmoji tos rūšies buvo "Mano dovanėlė", o antroji—"Kiškiiai". Ilustravo jas—pirmąją P. Kalpokas, gyvenęs Rygoje, o antją—P. Rimša . . . Ka rašydamas vaikams, tėvas pasirašydavo "Dėdės Pranio" slapyvardžiu, rečiau "Prano Ašakaičio", savo senui, "Aušros" metu, parašė . . ."

Marija Urbšienė-Mašiotaitė (1895-1959) žinoma Lietuvoje kaip bibliografė, atlikusi svarbų darbą kraštotyros bibliografijos bare. Ne mažesnės pažintinės reikšmės turi neseniai Vilniuje išleista jos atsiminimų knyga "Prie žibalinės lempos", kurios keletą ištraukų ir pateikėme pradžioje.

M. Urbšienė-Mašiotaitės tėvas Pranas Mašiotas—vienas šymųjų XIX a. pabaigos—XX a. pradžios Vilniaus, 1885 birželio 23

lietuvių nacionalinio atgimimo veikėjų, vienas pirmųjų mūsų vaikų literatūros autorių, ligi šių dienų tebemėgstamas mažųjų skaitytojų, "Prano Mašiotas knygynėlis" iki šiol moko vaikučius meilės gamtai, žmogui.

Atsiminimų knygoje M. Urbšienė-Mašiotaitė, aprašydama savo vaikystės ir jaunystės dienas šio amžiaus pradžioje, stengiasi sukurti savo tėvo, žymaus kultūros veikėjo, pedagogo ir vaikų rašytojo portretą, parodo jį ne tik visuomeniniame gyvenime, bet ir uždaroje šeimos kasdienybėje. Savo tėvą ji laikė rašomų atsiminimų pagrindiniu, anot jos pačios, "matomu ir nematomu herojumi", ir jį piešė su istorikui būdingu kruopštumu, fiksuodama daug jo gyvenimo ir darbo detalių. Prieš skaitytojo akis iškyla lietuvių visuomeninio gyvenimo carinės Rusijos miestuose valdai, patraukia ir žymių kultūros veikėjų, ir eilinių žmonių su atida ir meile nutapyti portretai. Matome ir pačią autorę, mažą mergytę, Mune vadinamą—viską stebindą ir apie viską savo vaikiškas išvadas darančią, iš tėvo perimančią meilę daliai ir literatūrai.

Savo atsiminimų knyga M. Urbšienė-Mašiotaitė tarsi sako, kad kiekvieną daiktą, padarytą žmogaus rankomis, būtina išgelbėti nuo viską paglemžiančios užmaršties, kad kiekvienas doras žmogus nusipelno, kad neleistume jam paskęsti visa naikinančio laiko bangose.

Iš laiko bėgimo pravartu gal priminti vieną kitą M. Urbšienė-Mašiotaitės gyvenimo, išeinančio už minimos knygos rėmų, faktą. Po pirmojo pasaulinio karo Mašiotų šeima apsigyveno Kaune, čia Marija dirbo įvairiose įstaigose. Ištekėjusi už J. Urbšio, užėmusio diplomatinėje tarnyboje aukštus postus, ji turėjo progą gyventi Berlyne, Paryžiuje, ten studijavo ir rinko literatūrą apie Lietuvą užsienio kalbomis. Vėliau grįžusi į Kauną, toliau rinko ir klasifikavo tokią literatūrą, rengė lituanistikos literatūros rodykles. 1957-1959 m. dirbo respublikinėje bibliotekoje.

Savo atsiminimus M. Urbšienė-Mašiotaitė rašė 1946-1947 m. Daili rankraštiniu palikimo maloniai

SUSITIKIMŲ SVETAINE

Kur skamba Lietuvos mūza

Šiandien "Vilnius" skaitytojai susitinka su Lietuvos TSR Kultūros ministro pavaduotoju Dainiumi Trinkūnu.

D. Trinkūnas. Pirmiausia dėkoju už šį pakvietimą. Nujaučiu, kad žinote, koks intensyvus, labai įvairus mūsų Lietuvoje kultūrinis gyvenimas. Turime per 28 tūkstančius saviveiklinių meno kolektyvų, o juose apie 450 tūkstančių saviveiklininkų. Daugeliui būdingas aukštas meistriškumas: 17 iš jų turi nusipelnusių ir 181 liaudies kolektyvų vardus.

Išvija prisiminimuose saviveiklą sieja su jų pasirodymais kluonuose. Tai seniai užmiršta. Jos scenos dabar puikiuose kolūkių ir tarybinių ūkių kultūros namuose. Aš jau nekalbu, kad jie būtinai yra kiekviename miestelyje. Artistinio darbo saviveiklininkus moko apie 2,5 tūkst. specialistų, baigusių aukštąsias ir specialias vidurines meno mokyklas.

Nuo saviveiklos pradėjau iš didelės pagarbos jos dalyviams. Džiaugsmą kelia, kad tokia didžiulė masė žmonių šį darbą dirba, pasakysime—po darbo, tai yra parėję iš savo darbovietų.

Korespondentas. Kaip dažnai saviveiklininkų kolektyvai išvyksta į kitas šalis?

D. Trinkūnas. Kasmet į užsienį išvyksta 10-15 geriausių saviveiklos kolektyvų. Tačiau tų "geriausių" nesunkiai priskaičiuotume šimtus, todėl atrankai turime patikimą bazę.

Kaip tai atrodo, pailiustruosiu praėjusių metų pavyzdžiais. Taigi, Rumunijoje buvo nuvykę Kauno "Leliumai", Vengrijoje—Utenos rajono moterų choras ir Alytaus kaimo kapela, "Dzūkija", Vokietijos Demokratinėje respublikoje—Šiaulių "Polifonija" ir Raseinių rajono kaimo kapela "Dubysa", Čekoslovakijoje—dūdų orkestras "Bangpūtys" iš Klajpėdos, agitbrigada iš Plungės ir Vilniaus mergaičių choras "Liepaitės", Portugalijoje—Kauno šokių ansamblis "Rasa", Graikijoje—Trakų kaimo kapela "Galvė", Kuboje—operetės liaudies teatras iš Panevėžio. Gi "Ažuoluko" berniukų choras Bulgarijoje vykusiam konkurse užėmė pirmąją vietą.

Pernai saviveiklininkai kartu su profesionalais aplankė 24 šalis; buvo išvykę 859 žmonės.

Korespondentas. Apie profesionalių kolektyvų išvykas norėtumėte išgirsti atskirai.

D. Trinkūnas. Paakcentuodamas, kad Tarybų Lietuvos profesionalus menas turi tarptautinį pripažinimą, pradžioje išvardinsiu praėjusių metų tarptautinių konkursų laureatus. Štai Vengrijoje Liso-Bartoko tarptautiniame pianistų konkurse puikiai pasirodė M. Rubackytė, tapusi jo laureate. Sėkmės susilaukė pianistas J. Karnavičius, dalyvavęs Vokietijos Demokratinėje respublikoje įvykusiam R. Šumano tarptautiniame pianistų konkurse. Iš tarptau-

leido naudotis J. Urbšys (nūnai Lietuvoje žinomas kaip vertėjas). Atsiminimai rašyti nesinaudojant jokiais šaltiniais, remtasi vien savo atmintimi. Joje, nušviesti žibalinės lempos lėpsnelėlis, išliko gyvi pirmos kartos inteligentų gyvenimo valdai. Juozas Mockus

tinio Erkello konkurso Vengrijoje laureatės laurus parsivežė Akademinių operos ir baletų teatro solistė I. Milkevičiūtė. Bulgarijoje "Aukšinio Orfėjaus" tarptautiniame konkurse sidabrą ir laureatės vardą pelnė J. Miščiukaitė.

Ne tik dėl oficialių įvertinimų respublikos menininkai išvyksta į užsienio šalis. Jie ten kviečiami, kad praturtintų kultūrinį gyvenimą. Pernai Ciurlonio kvartetas buvo išvykęs į Suomiją, Vilniaus kvartetas—į Švediją ir Čekoslovakiją, Lietuvos kvartetas—į Kubą, grupė artistų iš "Lietuvos" ansamblio—į Graikiją, kur tuomet Solonikuose vyko tarptautinė paroda. Į 23 jų koncertus atsilankė 12 tūkstančių žiūrovų. Bulgarijoje vykusiose Tarybų Sąjungos dienose dalyvavo grupė artistų iš Lietuvos folklorinio teatro. Mongolijoje savo meną pademonstravo M. Suraučiaus vadovaujamas instrumentinis ansamblis. Suomijoje didelio pasisekimo susilaukė "Lėlės" teatro pastatymai; vietoje 50 planuotų įvyko 64 koncertai.

Dažnokais užsienio šalių svečiai būna pavieni mūsų menininkai. Suomijoje ir Turkijoje pernai buvo J. Domarkas; Tunise, Alžyre, Suomijoje—smuikininkas R. Katilius; Austrijoje, Danijoje, Čekoslovakijoje—vargonininkas L. Digrys.

Korespondentas. Kokias išvykas saviveiklininkams ir profesionalams žada šie metai?

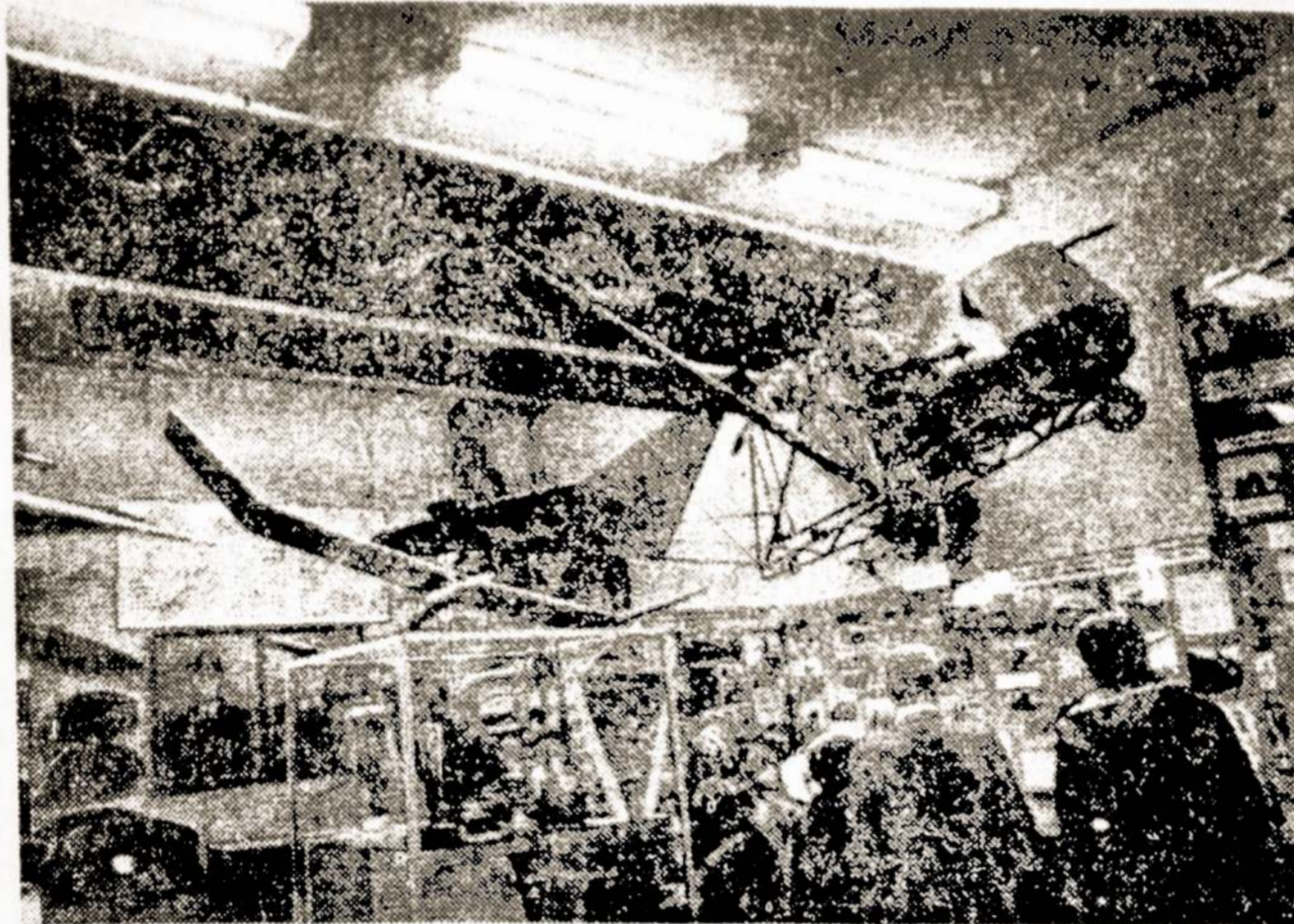
D. Trinkūnas. Išvykoms į užsienį ruošiasi eilė kolektyvų. Štai Vilniaus inžinierinio statybos instituto akademinis choras "Gabilja" svečiuosis Bulgarijoje, Slutės šokių ir dainų ansamblis "Rezginė" —Čekoslovakijoje, Telšių rajono kultūros darbuotojų vyrų choras—Rumunijoje, Palangos pučiamųjų orkestras, Biržų rajono kaimo kapela ir Druskininkų moterų vokalinis ansamblis "Dzūkų daina"—Vokietijos Demokratinėje Respublikoje, Kauno politechnikos instituto akademinis choras "Jaunystė"—Vietname. Tai saviveiklos kolektyvų artimiausio laiko išvykos. Jų nemažai turės ir profesionalai. Operos ir baletų teatro baletu trupė ruošiasi labai atsakingoms gastrolėms į Graikiją, kamerinis orkestras į Vakarų Vokietiją ir Suomiją, "Vilniaus" styginis kvartetas—į Italiją ir Rytų Vokietiją, Ciurlonio v. kvartetas—į Čekoslovakiją ir Austriją, "Lietuvos" ansamblis—į Suomiją, pučiamųjų orkestras "Trimitas"—į Čekoslovakiją . . . Smuikininkas R. Katilius, dirigentas J. Domarkas, vargonininkas L. Digrys gastroluos Italijoje, Austrijoje, Čekoslovakijoje, Vengrijoje, Lenkijoje, V. Berlyne ir kitur. Kultūros ir meno veikėjų grupė šiais metais aplankys Jugoslaviją, Ispaniją, Indiją—Singapurą—Malaiziją, Meksiką—Ekvadorą, Venezuelą, kitas šalis. Metal nusimato tikrai idomūs. "Vilnius" bičiuliai

VANDENS TURISTŲ LENKTYNĖS

Vokės upėje Grigiškėse buvo surengtos XII tradicinės pajėgiausių respublikos vandens turistų technikos varžybos. Šraunioje upės trasoje geriausiai baidares tramdė Šiaulių "Šarūno" komandos sportininkai. Jie iškovojo "Inžinierių" taurę.

KAUNE ATIDARYTAS SPORTO AVIACIJOS MUZIEJUS

Muziejaus ekspozicijos vaizdas.

Peržengęs slenkstį, iškart pasijunti aviacijos pasaulyje. Atrodo, į tą salę suplaukė viskas, ką skaitei knygoje, girdėjai iš pažįstamų aviatorių, matei aerodromuose ar net savo rankomis lytėjai. Prieš akis — aviacijos istorija, dešimtys apie ją pasakojančių eksponatų, išsisas padangių kelionių metraščių.

„Rusų, tarybinės aviacijos ir kosmoso pradininkai“ — pirmoji iš šešiolikos svarbiausių muziejaus temų. A. Možaiskio, K. Ciolkovskio, N. Zukovskio, J. Gagarino portretai, dokumentų faksimilės. Iš mažutės piloto liudijimo nuotraukos žvelgia dar visai jaunas kosminių laivų konstruktorius S. Koroliovas. Fotografijoje, dedikuotoje kauniečiams Olgos Čkalovos, — legendinis lakūnas, 1937 metais pakeliui iš Paryžiaus viešėjęs Kaune, Valerijus Čkalovas.

Pro daugelį eksponatų čia negali praeiti nestabtelėjęs — pajunti atgijusios istorijos dvelksmą. Vieni pasakoja apie aviacijos dalinį Kaune: jame šimtmečio pradžioje J. Garalevičius ir A. Kulvinskis statė pirmąjį Lietuvoje sklandytuvą, kiti pasakoja apie sklandymo pradininkų bandymus Nidoje, tretį apie nuoširdaus aviacijos sporto globėjo profesoriaus Z. Žemaičio, Atlanto nugalėtojų S. Dariaus ir S. Girėno veiklą, lakūnų, dukart Tarybų Sąjungos Didvyrių A. Karpovo, J. Savickio, A. Brandžio, A. Koldunovo, vadavusių Lietuvą Didžiojo Tėvynės karo metais, žygį, apie pulko „Normandija — Nemunas“ kovų kelius.

Eksponatai stenduose išdėstyti chronologiškai. Didelė jų dalis skirta Tarybų Lietuvos sporto šiaudienai. Respublikos aviacijos sporto laimėjimai išties nemaži. Antai pasibaigus 42-ajam TSRS sklandymo čempionatui, ant garbės pakyls pakilo trys Kauno J. Žiburkaus aviacijos sporto klubo auklėtiniai — A. Rukas, V. Labekis ir V. Šliumba. Socialistinių šalių pirmenybėse yra nugalėjęs aukštojo piloto meistras S. Artiškevičius, aukso medalius Europos ir pasaulio čempionatuose

iškovojo lakūnas J. Kairys. Pasaulio rekordą pasiekė parašutininkas R. Kaščiūškevičius. Septyniolika planetos rekordų priklauso aviamodeliuotojui P. Motiekaičiui.

Naujasis muziejus — atversta aviacijos knyga. Ji labiausiai reikalinga jauniems, kurie renkasi gyvenimo kelią. Jie gali susipažinti su aviacijos konstruktorių darbais — salėje išrikiuoti aviaciniai varikliai: nuo P. Žadeikos 1941 metais sukurto ir išbandyto dvitaktio originalios konstrukcijos 70 arklio jėgų variklio iki reaktyvio variklio RD-20, kuris pakėlė į orą tarybinius lėktuvus MIG-9 ir JAK-15.

Palubėje tarsi skrydyje sustingo vienas pirmųjų Lietuvoje sukonstruotų lėktuvų ANBO-1, brolių Vaineikių motorizuotas Br. Oškino sklandytuvus „Zylė“. Rekordinio sklandytuvo „Lietuva“ modelis ir išsitas stendas pasakoja apie Prienų eksperimentinės sporto aviacijos gamyklos darbus. Kas žino, gal ši grynai techninė ekspozicijos dalis ne vieną jaunuolį patrauks tęsti aviacijos konstruktorių tradicijas.

Iš didelio paveikslų ir kosmoso tolius mįslingai žvelgia raketinio judėjimo teoretikas K. Simonavičius. Tai architekto L. Jozonio dovana muziejui. A. Griškevičiaus „Žemaičių garlėkio“ vaizdą iš projekcijos atkūrė J. Talandis, muziejui padovanojęs penkis paveikslus aviacijos tema. Dariaus ir Girėno portretus nutapė S. Dariaus duktė N. Dariūtė-Maštarienė. Beje, muziejaus inventarizacijos knygos grafoje „Iš kur, kada ir pagal koki dokumentą gautas daiktas?“ nerasime kitokio įrašo kaip „padovanotas“. Visa ekspozicijos medžiaga — aviacijos veteranų, sportininkų, aviacijos sporto gerbėjų širdingai atiduota muziejui.

Muziejus susikūrė ne iš karto. Prieš dešimt metų sklandymo veteranai — Kauno Antano Sniečkaus politechnikos instituto laboratorijos vedėjas J. Balčiūnas ir Kauno miesto švietimo skyriaus filmotekos vedėjas J. Cepulis — ėmė rinkti medžiagą. Prie to darbo nesikai-

Priedas prie šeimos biudžeto

Daugiau kaip tris kartus per pastaruosius penkiolika metų išaugo Tarybų Lietuvos visuomeniniai vartojimo fondai. Dabar kiekviena respublikos šeima, susidedanti iš keturių asmenų, iš jų gauna per metus maždaug po 1700 rublių.

Visuomeniniai vartojimo fondai, sudaromi iš valstybės biudžeto ir valstybinių įmonių bei organizacijų pelno, yra skiriami darbo žmonių materialinėms ir dvasinėms reikmėms tenkinti. Tai pensijos seniems žmonėms ir invalidams, stipendijos technikumų moksleiviams, aukštųjų mokyklų studentams, įvairios pašalpos. Tačiau didžiausią visuomeninę vartojimo fondų dalį gyventojai gauna ne piniginių išmokėjimų, bet įvairių lengvatų teikimo keliu. Valstybė, pavyzdžiui, iš šių lėšų padengia dalį išlaidų butų eksploatacijai, nes mokesčiai už gyvenamąjį plotą Lietuvoje, kaip ir visoje Tarybų šalyje, yra labai mažas. Ypač didelės sumos skiriamos švietimui. Nemokamas moksleivio mokymasis bendrojo lavinimo vidurinėje mokykloje valstybei per metus atsieina vidutiniškai 223 rublius, specialiojoje vidurinėje — 761 rublį kiekvieno studento — 1225 rublius. Ką tai reiškia valstybei, nesunku išvaizduoti, prisiminus, kad dabar Tarybų Lietuvoje vien bendrojo lavinimo mokyklose mokosi maždaug 600 tūkstančių moksleivių, o aukštosiose mokyklose — 70 tūkstančių studentų. Nemažą dalį „nematomo“ pajamų šaltinio žmonės gauna ir per ikimokyklinės auklėjimo įstaigas. Jeigu šeimai tektų mokėti visas vieno vaiko išlaikymo darželyje ar lopšelyje išlaidas, tai jai papildomai kasmet tektų išleisti apie pusę tūkstančio rublių.

Rimtas priedas prie šeimos biudžeto — ir nemokama medicinos

pagalba, taip pat sanatorinis-kurortinis aptarnavimas, kuris daugeliu atvejų teikiamas lengvatinėmis sąlygomis. Šiai programai šiemet iš visuomeninių vartojimo fondų skiriama daugiau kaip 200 milijonų rublių. Planuojama, kad sanatorijose, poilsio įstaigose, turistiniuose maršrutuose ir jų bazėse gydysis ir ilsės daugiau kaip milijonas žmonių. Už daugelį kelialapių į šias „sveikatingumo industrijos“ įstaigas dirbantieji visiškai nemokės arba mokės tik dalį jų vertės. Beje, platus sveikatos apsaugos, poilsio priemonių kompleksas, įgyvendintas respublikoje, padėjo pasiekti, kad vidutinė žmonių amžiaus trukmė Lietuvoje pasiekė 71 metus. Dabar Lietuvos TSR gyventojų mirtingumas yra mažesnis negu daugelyje pasaulio šalių — JAV, Anglijos, Belgijos, Švedijos, Prancūzijos, Italijos.

— Socialistinei visuomenei rūpi ne maksimalus pelnas, kaip paprastai yra kapitalistinėje valstybėje, bet darbo žmonių gyvenimo lygio kėlimas, — pastebi Lietuvos TSR valstybinio plano komiteto liaudies ūkio plano skyriaus viršininkas Vladas Astrauskas. — Štai kodėl visuomeniniams vartojimo fondams sudaryti skiriama didelė nacionalinių pajamų dalis, jų didėjimo tempai nuolat viršija darbo užmokesčio augimo tempus. Per vienuoliktąjį penkmetį vidutinį mėnesinį darbininkų ir tarnautojų darbo užmokesčių numatoma padidinti maždaug dešimtadaliu, o išmokas ir lengvatas iš visuomeninių vartojimo fondų vienam gyventojui — dviem dešimtadaliais. 1985 metais jų bendra suma Tarybų Lietuvoje pasieks du milijardus rublių. Tai sudarys maždaug 2 tūkstančius rublių per metus vidutiniškai kiekvienai šeimai.

Romualdas Česna

Anyškėčiuose pastatyta nauja rajono centrinė vaistinė. Joje įrengtos patogios laboratorijos, kabinetai. Vaistinės interjerą puošia pano ankyštėno liaudies rašytojo A. Vienuolio kūrinių motyvais.

Nuotraukoje: Naujoje vaistinėje.

K. Jankausko nuotrauka

Pavasarinės mugės

Kiekvieną pavasarį respublikos pramonės įmonių ir prekybos organizacijų atstovai susirenka į tradicines pirkimo-pardavimo mugės, kuriose aptariamas prekių asortimentas bei sudaromos prekių tiekimo sutartys ateinantiems metams. Šiuo metu Vilniuje, lengvosios atletikos manieže, veikia kultūrinių, buitinių, ūkinių, galanterijos ir sporto prekių bei suvenyrų didmeninė mugė, o centrinėje baldų parduotuvėje — baldų didmeninio pardavimo mugė.

1984 metais respublikos pramonės įmonės prekybos tinklui pateiks naujų gaminių daugiau kaip

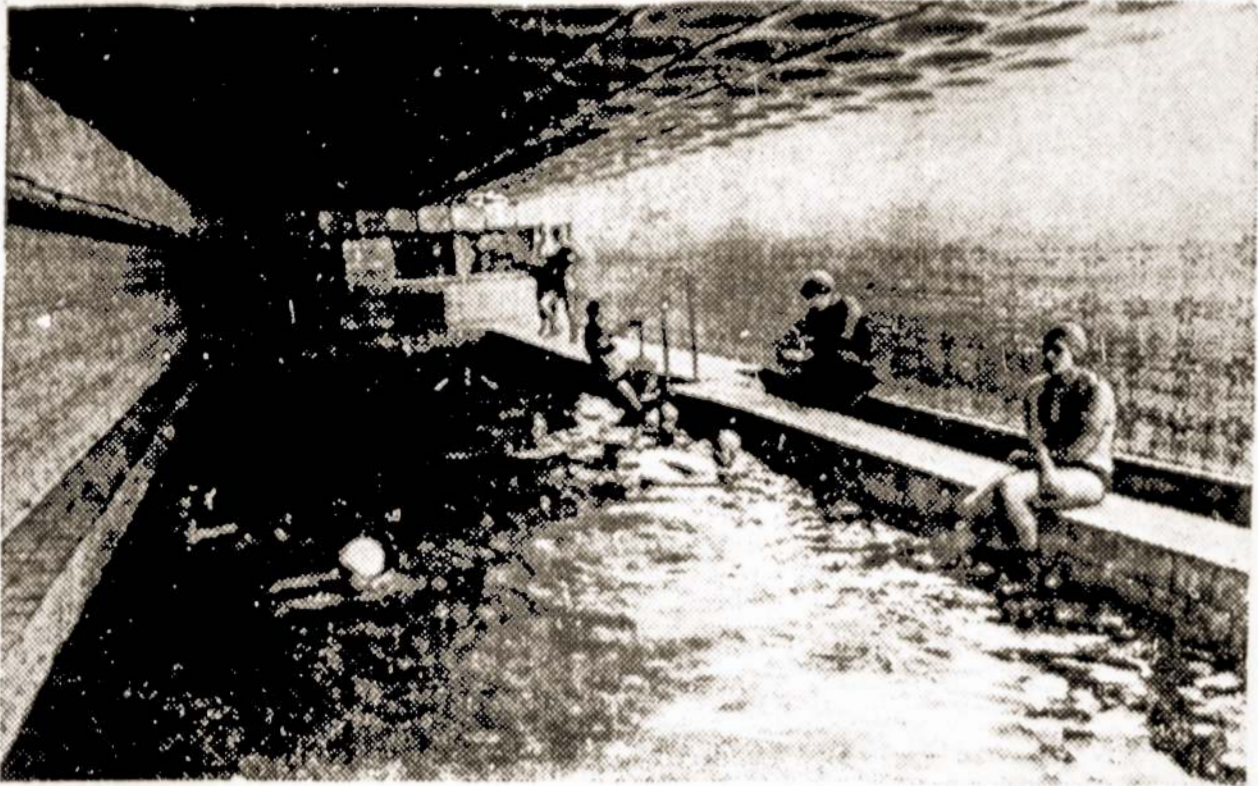
čiuodami valandų prisidėjo aviacijos entuziastai V. Drupas ir V. Pakarskas.

Edmundas Ganusauskas

už 150 milijonų rublių. Tai — elektroniniai vargonai, baldai balkonui ir vonios kambariui, lūpinės armonikėlės, mašinėlės konservavimui, rinkiniai gėlininkams. Lengvosios pramonės įmonės numato padidinti galanterijos, moteriško tualetinio reikmenų gamybą, Statybinių medžiagų pramonės ministerijos įmonės — stiklo ir cinkuotų indų išleidimą. Zymiai išsiplės įvairių kultūrinių, ūkinių ir sporto prekių asortimentas.

Nemaža naujovių ruošia ir baldžiai. Pirkėjų dėmesio susilauks naujos sekcijos „Nemunas“ ir „Era“, minkšti baldai salonui „Simonas“ ir „Punia“, miegamojo komplektas „Lankesa“. Iš viso ateinančiais metais respublikos baldų pramonės įmonės pagamins produkcijos beveik už 150 milijonų rublių.

Vilnis, 1983 birželio 23

Naujas vartotojų kooperatyvų sąjungos pastatas iškilo Kėdainiuose. Be tarnybinių patalpų čia yra jaunų darbuotojų bendrabutis, plaukiojimo baseinas.

Nuotraukoje: Jaunieji kėdainiečiai po darbo savo baseine.

G. Svitajaus nuotrauka

Lietuvos specialistai sukūrė kompiuterių sistemą "Vilnelė"

Miniatiūrinė skaičiavimo mašina "Vilnelė-2" stoji rikiuotėn Panevėžio "Ekranų" gamykloje. Šią mašiną, kuri kontroliuoja detalių srautą, bėgantį į pagrindinį konvejerį, sukūrė Lietuvos TSR Mokslų Akademijos Puslaidininkų fizikos instituto specialistai.

— Mūsų institute kuriama visa kompiuterių mašinų šeima, kurią pavadiname "Vilnelė", — pasakoja instituto direktoriaus pavaduotojas, mikroelektronikos laboratorijos mokslinis vadovas Donaldas Zanevičius. — Tokios nedidukės skaičiavimo mašinos širdis — smelgiuko galvutės dydžio kristalo gabalėliai vadinami mikroprocesoriais. Kiekvienas jų sprendžia vis kitokią uždavinį. Bet kad kristalas imtų veikti, taptų prietaisu, tenka suformuoti jame tūkstančius tranzistorių, sujungti juos į darnią ir plačiai išsišakojusią sistemą plonyčiais metalo siūleliais, matuojamais šimtesiomis milimetro dalimis. Ši tokia akiai nematoma schema kuriama, pasitelkus sudėtingą, visa mėnesį trunkantį technologinį procesą, daugiau kaip du šimtus operacijų. Kristalas yra veikiamas ir chemiškai, ir kaitinant, ir laikant jį vakuume, ir sukeliant tikrą molekulių griūtį...

Sitais lašais po lašo formuojama puslaidininkinio prietaiso struktūra. Po to iš atitinkamai apdorotų kristalų, lyg iš savotiškų blokų, ir komponuojamos įvairiausios paskirties miniatiūrinės skaičiavimo mašinos. Jų perspektyvos labai plačios: "Vilnelės", be kita ko, taps taip pat pramoninių robotų smegenimis ir nervais.

Kurdami puslaidininkines schemas ir jų pagrindu — mikrokompiuterius, mokslininkai artimai bendradarbiauja su gamybininkais. Štai, pavyzdžiui, viena instituto laboratorija įrengta Siaulių "Nuklono" gamykloje. O pirmoji "Vilnelė"

buvo išbandyta Panevėžio "Ekranų" gamykloje. Dabar čia jau nuolatini postą yra užėmęs patobulintas, antrasis "Vilnelės" modelis. Jis nenuilstamai ir neklysdamas dirbuoja visas 24 valandas per parą, pakeitęs keturiais pamainomis dirbusią kontrolierių brigadą. Mikro-ESM tikrina kineskopų gamybos tarppechines kooperacijos procesus, pagrindinio konvejerio ritmą, operatyviai pateikdama duomenis imonės dispečerinei tarnybai.

Kelios mažylės "Vilnelės" šiemet pradės dirbti ir Siaulių Tarybų Lietuvos 40-mečio televizorių gamykloje. Išdėstyti įvairiuose taškuose, mikrokompiuteriai stebės detales, signalizuos apie broką, teiks žinių apie padidėjusį ar sumažėjusį nekokybiškos produkcijos kiekį tame ar kitame gamybos bare.

Viena iš "Vilnelių" tikrins televizorių plokščių kokybę. Kadangi tokioje plokštėlėje — daugiau kaip 200 veikiančių taškų, kontaktų, tad, norint viską patikrinti, tenka sugaišti keliolika valandų. Bet ir tokiu būdu ne visada pavyksta aptikti defektą. Netrukus į talką stos naujas specialus kompiuteris, kuris savo paviršiuje turės daugiau kaip 200 minkštų adatų, išdėstytų tiksliai pagal plokštės schemą. Palietus adatelemis iš karto visas pulsuojančias vietas, bemat bus aišku, kuris taškas nerodo gyvybės žymių.

"Vilnelės" šeima kuriama ir auga mokslininkų ir gamybininkų bendradarbiavimo dėka. Štai Puslaidininkų fizikos institutas savo naująjį mikrokompiuterių konstravimo biurą įkurdino pačioje televizorių gamykloje. Savo ruožtu Siaulių gamykla įrengs specialų gamybos barą, kuriame bus išleidžiamos šios mokslininkų sukonstruotos mažytės galvojančios mašinos.

S. Vaintraubas

PAMINĖTAS PETRAS SALČIUS

Respublikinė, Kauno J. Paleckio viešoji ir Vilniaus V. Kapsuko universiteto bibliotekos gausioms kūrybinio palikimo ekspozicijoms pagerbė profesorius, ekonomikos mokslų daktaro Petro Salčiaus gimimo 90-ąsias metines.

P. Salčius (1893-1958) aktyviai dalyvavo kooperatiniame judėjime. Jo parašytai vadovėliai naudojami pirmieji kooperatinių straipsnių apie kooperaciją jis paskelbė periodiniuose leidiniuose, ypač "Taikos" laikraštyje, kurį patys Vilnis, 1983 birželio 23

įsteigė ir daugelį metų redagavo. Profesorius apie 30 metų dėstė Kauno, o vėliau Vilniaus universitetuose kooperacijos pagrindus, politinę ekonomiką Lietuvos liaudies ūkio istoriją, kartu rengė aukštosios mokykloms vadovėlius, vėliau, dirbdamas Lietuvos TSR Mokslų Akademijoje, visą savo energiją skyrė liaudies ūkio istorijos studijoms. Tai atsispindėjo minėtų bibliotekų ekspozicijose.

Mokslininkų rūmų surengtame P. Salčiaus mokslinės ir pedagoginės

Panevėžyje pradėjo veikti nauji linų fabriko pajėgumai

Tarsi apvainikuojanti miesto pramoninį rajoną, pačiame jo pakraštyje pastatyta nauja šiuolaikinė linų perdirbimo imonė — "Linų pluošto" susivienijimo fabrikas, kurio teritorijai skirtas 22 hektarų plotas.

Parodomąjį statybos tresto kolektyvas, gerokai anksčiau numatyto laiko atidavęs šeimininkams šio svarbaus liaudies ūkio objekto pirmąją eilę, pradžiugino juos nauju erdviu ir aukštu cechu, tvarkingai išrikuotomis ir sumontuotomis keturiomis pažangios technologijos įrengimų linijomis. Kol kas į darbą paleistos tik dvi.

Naujajame ceche perdirbami sausi, klotėti šiaudeliai. Metų pabaigoje, pastačius naują mirkymo cechą, čia bus perdirbami ir stiebeliai. Traktorius iš stoginių atgabena pluošto, kuris toliau keliauja transporteriu. Pluoštas juda nepertraukiamu srautu, ir žmogui, stovinčiam prie įrengimų, užtenka vien rikiuoti jų darbą. Sumaniai pritaikyta mažoji mechanizacija, pažangi technologija linų perdirbimą — vieną iki šiol sunkiausių darbo procesų — baigia patikėti technikai.

Vaikstant po cechą, stebina tylus įrengimų darbas: fabrike įrengimai sumontuoti ant guminių amortizatorių. Antras neišvengiamas linų perdirbimo palydovas — dulkės — čia taip pat neras vietos: kovai su jomis sumontuota galinga dvigubo veikimo dulkių valymo sistema, savo filtrais sauganti nuo dulkių cechą ir nepraleidžianti jų į aplinką.

Linų fabrike per dieną perdirbama 7.5 tonos pluošto ir išmirkoma 16.5 tonos stiebelių. Šių metų užduotys palyginti su ankstesniais metais padidėjusios vos ne triskart: stipresniems pečiams ir našta kita. Panevėžio linų perdirbėjams šiemet teks patiekti 2587 tonas pluošto.

Statybininkai dar nepalikę fabriko: čia toliau statomi nauji gamybiniai pajėgumai, kitos patalpos. Šiemet bus užbaigtas 3 tūkstančių kvadratinų metrų mirkymo skyrius. Paleidus fabriką visu pajėgumu, čia bus perdirbama 20 tūkstančių tonų stiebelių ir gaunama 4 tūkstančiai tonų pluošto.

Vida Bielskytė

DŽIUGU, MALONU IR GRAŽU

Kapsuko 5-osios vidurinės mokyklos VI klasėje buvo surengta vakaronė "Mūsų tėvų profesija". Mergaitės demonstruodamos savo sugebėjimus, įgytus darbų pamokose, pagamino skanių sumuštinų, servitavo stalus, už kurių susėdo bendraklasiai ir jų tėveliai. Vakaronės pradžioje tėvai papasakojo apie savo profesijas: kodėl pasirinko būtent tokią, kur mokėsi, ką dirba, kokių charakterio savybių reikalaujama iš šios profesijos žmonių. Daug įdomių minčių buvo išsakyta apie vairuotojo, baldžiaus ir kitas darbininkų profesijas, įdomiai pasakojo apie gydytojo, inžinieriaus, pedagogo darbą. Tėvų pasakymų pagrindinė mintis: visos profesijos geros ir rinktis reikia ta, kuri labiausiai reikalinga liaudies ūkiui, su kuria artimiausiai susipažinai ir pamėgai dar mokyklos suole. Tam ruoštis reikia jau dabar: gerai mokytis, atidžiai dirbti per pamokas.

Darbštuolėms mamytėms buvo skirtas šeštokų montažas "Aš gerbiu Tavo rankas, mama!"

Daug juoko sukėlė vaikų suruošti egzaminai: tėveliai turėjo įminti mįsles, atlikti humoristines užduotis. Kadangi visi tėveliai "egzaminus" puikiai išlaikė, su gera nuotaka vaikai jiems parodė inscenizaciją "Šeimos šio kadenciniai ir šventės".

Vakaronės pabaigoje sūnūs pakvietė mamytes, o dukros — tėvelius pašokti. Visų dalyvių veidus puošė laiminga šypsena.

D. Stankevičienė

Kyla namai iš monolito

Respublikos sostinės Lazdynų rajone žvilgsnį patraukia iškilūs daugiaaukščiai namai. Prieš metus jų buvo vienas, o dabar peizažą įvairina jau trys pastatai. Tai Vilniaus monolitinės statybos valdybos statiniai.

Darbštūs valdybos žmonės praėjusiais metais atidavė vilniečiams 10,600 kvadratinų metrų gyvenamojo ploto. Šiais metais iš karto Lazdynuose, Seškinėje, Juztiniškėse jie stato penkis daugiaaukščius. Iki metų pabaigos statybininkai tikisi atiduoti užsakovams 22,200 kvadratinų metrų gyvenamojo ploto.

Lazdynų monolitas iš paukščio skrydžio.

veiklos minėjime apie jo gyvenimą pranešimą skaitė profesorius M. Strukčinskas, o ekonomikos darbus, kūrybinį palikimą nagrinėjo docentas V. Lukoševičius. P. Salčius kūrybinę veiklą liaudies ūkio istorijos baruose taip pat aptarė MA mokslų istoriją besidomintys darbuotojai.

AS I SEE IT

NELLIE DE SCHAAF

TELLING IT LIKE IT IS

Trapper John, M. D. is a popular Sunday night series, depicting the lives and experiences in a large hospital, headed by Trapper John, M. D.

On May 22nd, Chicagoans were treated to a more relevant and timely subject — "Contingency plans for the hospital in the event of a nuclear war."

The Administrator of the hospital, ever on the alert to obtain generous financial support, is anxious to enlist the hospital in the contingency plan because, to refuse, would be to alienate those who benefit from wars.

The entire staff, however, refuses to be cajoled, or coerced, into supporting his plan. They rightly point out that a contingency plan in the event of a nuclear war would absolutely unworkable — worthless. That after a nuclear explosion there would be NO HOSPITALS — NO DOCTORS — no ambulances, no roads, no medication — nor anyone to administer medication. EVERYTHING WOULD BE DESTROYED. THE ENTIRE PLANET WOULD BECOME UNINHABITABLE!

They point out that by joining in this fantasy venture is to lull the population into accepting the idea of a nuclear war — deluding them with the idea of survival.

The staff, instead, sets up a table outside the hospital where doctors solicit signatures from medical staff, nurses and visitors to OPPOSE ALL NUCLEAR WAR.

OPPOSITION TO NUCLEAR WAR IS THE ONLY MEANS OF SURVIVAL!

ILLINOIS MOST "NUKED" STATE IN NATION

We had always labored under the impression that Western states were the possessors of the greatest bulk of nuclear plants in the nation. Surprisingly, it is Northern Illinois, which has eight nuclear plants, and Commonwealth Edison has four more under construction! This, despite the fact that no safe way has yet been devised to rid the nation of current accumulated nuclear and radioactive wastes!

THERE ARE 15 NUCLEAR PLANTS IN THE STATE OF ILLINOIS!

Also, the Supreme Court recently overturned the right of ILLINOIS to refuse nuclear wastes from other states, despite the danger of accidents, as the nuclear-laden trucks traverse heavily-travelled expressways and highways, the length and breadth of the country.

In June, 1982, Rev. William Hogan and Bill Steyert, activists from the CITIZENS AGAINST NUCLEAR POWER, were arrested, along with twelve others, for protesting the building of a new nuclear plant at La Salle by Commonwealth Edison. The plant is to be used for manufacturing parts for nuclear weapons.

At the trial, Hogan, a highly respected Catholic priest in the Chicago Diocese, was forbidden to speak of the dangers of nuclear weapons, radiation, or nuclear power meltdowns.

When Hogan and Steyert, both

refused to remain silent, they were sentenced to an additional 30 days in jail for contempt and court! Rev. Hogan is a popular, long time activist on both Peace and Civil rights issues.

US-USSR RELATIONS

Not since the days of the Cold War have we been deluged with such anti-Soviet hysteria — and mostly emanating from Washington, D. C.

An editorial in the Chicago Sun-Times — May 20, 1983, headlined "Another View on Soviets" believes that Pres. Reagan should listen when George F. Kennan, considered an expert on US-USSR relations for 55 years, talks.

Kennan warns that "US-Soviet relations are in a dreadful and dangerous state, showing the un-failing characteristics of a march toward war."

He is disturbed at the Administration's pronouncements that the "Soviets can't ever be trusted because their leadership is bent on world conquest, and that our only response can be military."

He describes this attitude as "inexcusably childish — unworthy of people charged with the responsibility for conducting the affairs of a great power. Constructive possibilities of US-Soviet relations can be realized if Washington works to restore civility of communications, and ceases treating the Soviet Union as though we were at war."

On the other hand, he also condemns the Soviet Union for their "paranoid sense of insecurity, a positively neurotic passion for secrecy, a marked sensitivity to conditions in border regions . . . and a positive obsession with espionage."

IS THEIR PARANOIA JUSTIFIED?

Can the Soviet Union feel secure when every pronouncement from Washington, or the military, constantly details the deadly accuracy with which our nuclear missiles can reach Moscow in six minutes, completely destroying it and its environs?

Can we wonder at their paranoia when AMERICA is paranoid about the success of a revolution by the peoples of Nicaragua (four years ago) in CENTRAL AMERICA — THOUSANDS OF MILES AWAY?

And how can the Soviet Union not be sensitive to conditions on its borders when America has over one hundred military bases all over the world — all of whose nuclear weapons are aimed at the Soviet Union?

NUCLEAR WAR "SURVIVABILITY" SHEER FANTASY!

In 1981, a group of physicians troubled by the health implications of nuclear testing in the atmosphere, and alarmed at the lack of data on the medical consequences of a nuclear war, formed an organization "Physicians for Social Responsibility."

Over the past two years, they have conducted a series of symposia on the Medical Consequences of Nuclear Weapons and Nuclear War, in conjunction with the "Council for a Livable World Education Fund."

Their organization has attained national attention because of the participation of leading medical schools, distinguished physicians, scientists and statesmen, including

such prominent figures as Dr. Helen Cridicott, President of Physicians for Social Responsibility, former presidential science advisor George Kistiakowsky, former Secretary of State, Cyrus Vance, and former Chief SALT negotiator, Paul Warnke. Membership is close to 20,000.

Forums have been held in Boston, New York, San Francisco, Seattle, Chicago and Albuquerque, and thousands have been stunned by the facts presented and been spurred to action.

Nuclear catastrophe can — and must be averted. The power of an informed and aroused public is great. In the face of nuclear technology, concern for human survival surpasses all social, political and economic divisions.

THE REALITIES OF A NUCLEAR EXPLOSION

In the event of an explosion of a 15 megaton nuclear weapon, it would equal 1,200 Hiroshima explosions at the same moment, in the same place. There is NOTHING in human experience that serves as a precedent for such immense destruction.

"In the seconds following detonation, the bomb would create a huge fireball with temperatures of twenty to thirty million degrees Fahrenheit. Anyone even glancing at the fireball as far as 85 miles away, would be blinded by retinal burning. Tens of thousands of people on the side of Omaha, closest to the Strategic Air Command — center for all of America's strategic nuclear forces — would suffer third degree burns.

"The shock wave created by the explosion would cause skull fractures, ruptured lungs, and crushing injuries to the chest. Ther would be broken backs, deep lacerations from flying debris, and massive hemorrhaging.

"Many would be killed by random spontaneous fires fueled by gasoline stations, natural gas lines, and oil storage tanks. These fires would coalesce into a firestorm burning Omaha and its surroundings for six to eight hours. Temperatures as great as 1,600 degrees Fahrenheit would asphyxiate or cremate anyone in a shelter. In the firestorms as in Hamburg and Dresden, during World War II, the only people who survived were those able to flee. All those in shelters were roasted or cremated.

"In the event of an attack, the number of burn victims in just would be exceeded by many times the number of intensive care beds in ALL OF THE UNITED STATES.

"Many of the area's doctors and nurses would be among the dead and injured, and most of the hospitals would be destroyed — or extensively damaged — precluding treating injured and dying victims. An attack on SAC headquarters would bring on a GENERAL WAR with HUNDREDS OF NUCLEAR DETONATIONS elsewhere. NO HELP would be forthcoming from the outside."

The implications of a nuclear war are too horrible to imagine, but it can be prevented by an aroused and informed multitude. Demonstrations opposing all nuclear weapons are taking place throughout the world, and contrary to media reports Peace demonstrations are NOT forbidden in the

Soviet Union. After losing 20,000,000 of its people in World War II, all the peoples in the Soviet Union are MOST ANXIOUS for an end to the nuclear arms race — an end to the threats to Peace posed by our nation.

"MOTHERS FOR PEACE" LOGO

During the long and painful years of the Korean and Viet Nam wars, I rarely removed my "Mothers for Peace" logo, beautifully inscribed with the words, "War is Not Healthy for Children and Other Living Things." It is a beautiful pendant, and one of my favorite pieces of jewelry.

One evening at a dinner theatre party at the Martinique Drury Lane theatre, a young woman whom I did not know, kept staring intently at me. When she caught my eye, she came over and apologized for staring.

She had been wondering whether I was wearing a "Mothers for Peace" pendant. She also owned one and had expected to wear it that night, but had changed her mind at the last moment. She said that in the future, there would be no more doubts about wearing it.

Once more, it seems timely to begin wearing my Peace logo. The events in El Salvador, with the killing of the first American military adviser, are all too reminiscent of the beginnings of America's two previous most hated wars.

We cannot allow the war in Central America to escalate. The time to protest, to demonstrate, is NOW!

SAN LEANDRO, CAL.

Dear Nellie:

We have had a very rainy winter and spring. It still hasn't settled down to our regular spring weather. Usually by now we have planted our vegetable gardens, but as yet it is either too wet or raining.

Ditto for the farmers who haven't been able to plant their crops. Expect we will all be paying more for California vegetables and fruits.

Ks. Karosienė left for Washington to attend a convention there of American-Russian Institute officials and members. If it had been a few days earlier, or later, she could have attended Vilnis Suvažlavimas.

My husband's Alex's eye implant was very successful. He was able to see immediately the next day after surgery. It if wasn't that his other eye is poorer, he would not need to wear eyeglasses. Implant is a remarkable improvement over the thick eyeglasses one has to wear following an eye cataract removal.

It seems not everyone can have an implant and sometimes it doesn't work. Usually the Doctor will tell you if it's not for you.

As for myself, I'm getting along O. K. Slower than before, but then who isn't when you are in the "golden years?"

Hope you are feeling much better now since the warmer weather has come your way. Busy too, right now.

With all the rain it is beautiful out here, as yet. Everything is so green and luscious. Other years our hills usually are dry, but as Californians say "The Hills Are Golden."

Best Regards,

Violet Trank
Vilnis, 1983 birželio 23

Detroit, Mich.

LDS bowlerių turnyras

Gegužės 27, 28 ir 29 dienomis įvyko LDS 32-ras nacionalis kėglio (bowlerių) turnyras Detroitė. Visi svečiai iš kitų miestų apsisosto Holiday Inn, Dearborne, prie Maple Lanes, kur įvyko turnyras. Turnyre kovojo, taip sakant, detroitiečiai ir čekiečiai, bet prie čekiečių buvo lošikai iš kitų miestų, kaip tai Minnie ir Vyti Yuden iš Arkansas valstijos, Alvin Strich iš Kenosha, Wis. Petkaus šeima iš šešių narių atvažiavo iš Grand Haven, Mich. Viso kėglio lošikų buvo apie 118, tarp jų prie čekiečių priklausė apie 55 lošikai. Buvo du svečiai net iš Connecticut valstijos, tai John Rigley ir jo dukrelė Janet, bet jie tik buvo svečiai ir turnyre negrojo. Iš Čikagos ir kitų vietų daug atlėkė lėktuvais, o kiti su privačiom mašinomis. Kurie atskrido su lėktuvais, detroitiečiai tuos pasitiko ir atvezė į motelį, o po turnyro vėl detroitiečiai juos nuvezė į lėktuvų stotį, kuri yra apie 35 mylios nuo Detroito. Detroitiečiai kurie su mašinomis jiems patarnavo: Kęstutis Garelis, Bill Milus, Tony Rye, Alfons Rye, Gary Emrick ir Judy Rye.

Kadangi detroitiečių komitetas viską tvarkė ir rengė pasitikimo bei susipažinimo vakarą Detroito Lietuvių klube, reikėjo iš anksto papuošti svetainę. Gegužės 23 d. vakare išpuošė Klubą svetainę Tony ir Bertha Rye, Karen Arndt, Janice Brazas, Gary ir Mary Ann Emrick, Antonette ir Kęstutis Garelis bei Emma ir Alfons Rye. Svetainė buvo nepaprastai gražiai išpuošta, atrodė kaip brangus "night club".

Seštadienį, gegužės 28 d. apie 6:30 val. vakare, detroitiečiai ir svečiai pradėjo rinktis į Detroito Lietuvių klubą, kur įvyko pasitikimas ir susipažinimo vakaras. Viens visi gėrimai buvo veltui. Moterys prirėngė skanią vakarienę, kuri buvo patiekta irgi veltui apie 8 val. vakare. Baigiant valgyt, Detroito Lietuvių klubo pirmininkė St. Masytė atidarė programą, pasveikindama visus dalyvius, linkėdama jiems geriausių sėkmių ir linksmo vakaro. Paskui turnyro komiteto pirmininkės padėjėja Janice Brazas pravedė kitą programą. Tuojau pasigirdo gyvas orkestras, kuris grojo visokius šokus iki vidurnakties. Kadangi visi jauni, sokikų buvo gausu.

Sekmadienį, gegužės 29 d., įvyko banketas Chambertin valgykloje prie Holiday Inn, kur visi buvo apsisostę, Dearborne. Užsimokėjus už bilietą \$16, visi galėjo gert kiek norėjo ir valgyt skanius pietus. Pirmininkavo Janice Brazas, komiteto pirmininkės padėjėja. LDS Centro prezidentas Servit Gugas pasakė gražią, trumpą prakalbą, pasveikindamas visus atsilankiusius į turnyrą ir banketą. Prsidėjo dalinimas trofėjų ir pinigų laimėtojams. Turnyro komiteto pirmininkė Bertha Rye iššaukė laimėtojų vyrų pavardes, o Karen Arndt ir Janice Brazas visus glamonėjo ir bučiavo laimėtojus. Gary Emrick pašaukė visas laimėtojas moteris, o Kęstutis Garelis ir Tony Rye padalino trofėjus bei pinigus ir visas bučiavo ir glamonėjo.

Išpūdingas Sakal trofėjus sugrįžo atgal į Čikagą. Del to trofėjaus kovojo detroitiečiai ir čekiečiai. Laimėjo detroitiečių grupę vardu "Zulikai", kuriame buvo Alphonse Vilnis, 1983 birželio 23

Urban, John Urban, Mike Stunkskas, John Brazas ir Tony Alfiero, bet kadangi ne visi toj grupėj buvo LDS nariai, tai Sakal trofėjus teks čekiečiams, kurie buvo antri laimėjime, bet visi LDS nariai. Detroito moterų trofėjus irgi nuėję čekiečiams vardu "Honeybees". Jos laimėjo ir visos buvo LDf narės. Tarpe vyrų geriausiai pasirodė Bill Milus, detroitietis, ir tarpe moterų Judy Rye, taipgi detroitietė. Palyginant visus lošimus, tarp vyrų geriausiai pasirodė detroitietis Gary Emrick, o tarp moterų buvo Janice Brazas, taipgi detroitietė.

Pabaigus banketą, buvo nutarta, kad sekantis 33-čias nacionalis LDS bowlerių turnyras bus Čikagoje 1984 m. gegužės mėn.

Visos LDS kuopos turėjo progą dalyvauti laimėjime trijų prizų: pirmą \$150 laimėjo LDS 142 kuopa Pittsburgh, Pennsylvania, antrą — \$100 laimėjo niujorkietė Mildred Stensler, Aido Choro mokytoja, o trečią — \$50 laimėjo LDS centro darbininkė Aldona DeVetseco.

Sekmadienio vakare visi svečiai iš kitų miestų išvažinėjo į namus, išskyrus John Rigley ir jo dukrą Janet iš Connecticut. Jie išvažiavo gegužės 30 d. Sekmadienį, gegužės 29 d. komiteto narės Janice Brazas ir Karen Arndt juos pavežėjo po Detroitą ir supažindino su apylinkėmis. Pirmadienį, gegužės 30 d., juos pavežėjo Ruth ir Servit Gugas.

Tai taip užsibaigė LDS 32-ras nacionalis kėglio turnyras. Buvo geras, gražus ir sėkmingas. Visi dalyviai ir svečiai išsiskyrė linksmai ir dabar pradės visi rengtis į sekantį turnyrą Čikagoje, 1984 metais gegužės mėn.

Vėl susižeidė

Gegužės 23 d. anksti rytą Teofilė Masienė sugriuvo maudymosi kambaryje ir sulaužė dešinę koją arti gurnelio. Buvo greitai nuvežta pas daktarą ir po visų švietimų pasirodė, jog kaulas sulaužytas. Visą koją nuo pirštų iki netoli klubo įdėjo į gipsą. Randasi namuose, ir jos dukra Stefanija ją prižiūri. Kaip ilgai jai reikės kamuotis, nežinia.

Stefanija

St. Petersburg, Fla.

Gegužės 7 dienos Klubo renginys. Programą išpildė Čekoslovakų choras. Jų choras yra skaitlingesnis, gerai išlavintas, turi gerų balsų. Turi ir šokėjų grupę. Bet šokis labai išstėtas, nuobodus. Programa buvo gera, ačiū jiems. Nauji Klubo nariai Felix ir Hellen Habala minėjo savo 7 metų vedybų sukaktį. St. ir V. Kuzmickai padainavo jiems "Anniversary Waltz" dainą. Geg. 14 buvo A.L.D. 45 kp. renginys.

Motinių dienos atžymėjimas irgi labai gerai praėjo. Visos A.L.D. moterys gavo veltui pietus. Kalbą pasakė B. Vaitkienė, pagražinimui pridėjo pora gražių eilėraščių apie motiną. Anglų kalba parašė Jeseo Bowman, lietuviškai Pranas Mockapetris. Meninę programą išpildė Dainos Mylėtojų choras tai dienai pritaikitas dainas. Duetą sudainavo St. ir V. Kuzmickai, gražią dainą išverstą iš anglų kalbos "Sunrise-Sunset" išvertė Lima Markevičiūtė, akompanistė H. Janulytė.

Pasiilgus senų pažįstamų, atvažiavo iš Tallahassee buvus Klubo finansų sekretorė Adelė Pakalnišienė. Gerai atrodo. Labai paten-

kinta nauju gyvenimu pas dukrą. Malonu buvo ją sutikt.

Paslydo ir susižeidė Mary Zukienė, susilaužė ranka. Randasi dukters Florence Jablonski priežiūrėj. Richard Janulis jau sveikas, dainuoja Chore. Adelė Klimavičienė nusipirko gražų Kondominium butą. Labai patenkinta. Šalia gyvena gera kaiminka ir draugė H. Siauris.

Netikėtai, niekada nesirgęs, nors jau prieš pora metų Lietuvoje atšventęs 75-tą gimtadienį, susirgo Povilas Alekna. Buvo operuotas net dvyk į dvi savaites. Viskas gerai pavyko. Yra prižiūrimas savo rūpestingos žmonos Aldonos. Mes linkime Povilui greit pasveikt. Alekna yra "Laisvės" vadininkas per daugelį metų. Abu yra Klubu valdyboj. Labai gaila, Povilui susirgus ir žmona negali dalyvauti Klube, turi prižiūrėti ligonį.

Staiga išvežtas į ligoninę Viktoras Repečka. Gydytojais nesuranda ligos. Kur tai dingsta jo kraujas. Jam reikia transfuzijų. Jau gavo 4 puskvortes kraujo. Viktorui Repečkai balandžio 10 d. suėjo 92 metai. Jis atrodė labai gerai. Dainavo Chore. Choras jam sudainavo ilgiausių metų. Gaila, kad taip greit jis susirgo.

Pranas Mockapetris irgi buvo patekęs į ligoninę. Turėjo mažą operaciją, viskas gerai pavyko. Senatvė ir ligos slegia mūsų eiles. Jonas Mileris irgi pradėjo dažniau sirgučiuot. Gaila, linkiu visiems greit pasveikt. Jūs mums labai reikalingi.

Neseniai apsiavedė Povilas Balčiūnas. Šiomis dienomis pradėjo nesijaust. Kadangi jis yra kanadietis, o Kanadoj gydymas nemokamas, žmona (irgi kanadietė) išvežė į Kanadą gydytis. Linkiu Balčiūnui pasveikt ir sveikam grįžt namo.

J. Andrusis

Iš Vakarų Vokietijos

ŽUDIKAI

Rašyti iš Vakarų Vokietijos apie nacių žudynes yra problematinis reikalas dar ir šiandien. Nėra ir tikriausia ilgai ir nebus pamiršta, kad Vokietijoje buvo laikai, kai valdžios buvo sankcionuotos žmonių, kurie neįtinka politiniu, religiniu, rasiniu ar kitokiu pagrindu žudynės. Pokario metu vokiečiai, galima tvirtinti, iš to išmoko du dalykus. Tai gerbimas žmogaus orumo ir teisė į gyvybę. Tie žmogiški principai yra įsilieję į vokiečių laikyseną. Kas reiškiasi kitaip, susilaukia smarkios reakcijos. Jau nieji protestuoja demonstracijom, jeigu kur nors pakruta koks nors senas ar naujas nacių, o visi kiti, tylioji dauguma, juos paprastai ignoruoja. Jų partijos ar grupuotės rinkimuose net nei pusės procento balsų nesusilaukia. Vokiečių spauda, televizija taipogi aštriai reaguoja į nacistinius reiškinius, taip kaip ir užsienio spauda. Vokiečiai nacių atsikratė.

Vokietijos lietuvių tarpe, galima sakyti, naciai nei jaunieji nei ypač senieji neturi jokios įtakos. Ypač todėl, kad naciai yra nusiteikę prieš svetimą. Su vokiškais naciais kartais "kovoje" už "Lietuvos laisvę" susimaišo keliai. Taip buvo prieš keletą metų, kai Vokietijos Lietuvių Bendruomenė su savo "Informacijos" biuleteniu išsiuntinėjo antikomunistinius popieriukus, kurie kai kuriems veikėjams į "biznį" tiko. Bet kai paaiškėjo, kad tie popieriukai buvo pagaminti "Staats — und Wirtschaftspolitische Gesellschaft", už kurios sėdi Hugo Wilams, buvęs vokiečių

į kuopą įstojo Kazys Dibulskis, sūnus velionės Petronėlės Semenienės, William Semėnas. Prisiminimui mylimos mamytės jos gimtadienį birželio 6 d., už dorą išauklėjimą, už jos kilnius darbus pažangai, jos garbei paaukojo "Laisvę" \$50.00, "Vilniai" \$50.00 ir Suaugusių Piliiečių klubui \$100.00. Semenienė daug prisidėjo prie šio Klubu, buvo virėja, kepė pyragus, ilgus metus plovė indus be užmokesčio, visada atnešdavo kokį nors rankdarbį. Buvo kilni moteriškė. Sveikatai susilpnėjus, turėjo pasitraukt nuo visko. Sūnus pagerbė mielą mamytę. Semenienė mirė 1982 m. balandžio 2 d., išsirus daugiau kaip 2 metus. Ačiū William Semėnas, kad taip gražiai prisiminė savo mylimą mamytę.

Vedybų sukaktis Vlado ir Hellenas Chaplikų buvo birželio 1 d. Hellen Urboniūtė-Cheplikienė gimė, augo, ir apsiavedė Philadelphiaj. Ir dukros ten gimė. Cheplikienės tėvas Urbonas buvo Vytauto parko dalininkas. Laisviečiai "Laisvės" piknikus ten rengė. Urbonas skaitė "Laisvę", "Keleivį". Cheplikai atvažiavo į St. Petersburgą, Fla. Greit įstojo į A.L.D. 45-ta kp. ir į Klubą. Vladas mėgsta dainą, įstojo į Chorą. Rodos, viskas gerai — gyvenk ir norėk. Suseraga Cheplikienės mama, už kiek laiko ir Vladas. Nelabasis vėžys abu kankina. Mama miršta, Vladas nugali galiūną vėžį, kuris sužalojo jo veidą. Vladas sveikas dainuoja chore. Hellen viską pergyvenus, apsiima už šeimininkę virtuvėje ir jau dirba du metai. Tai trumpa biografija apie tuos du gerus žmones. Dabar jų 48 metų vedybų proga sveikinu Vladą ir Helleną, linkiu abiemis geros sveikatos.

okupacijos metais Kaune Goebbelso įpėdinis, tai tas "biznis" ir greitai pasibaigė. Sviesiau galvojančiams tai jau buvo per daug. Bet ir su lietuviomis, kurie nacių laikais pasižymėjo žydu žudynėse, buvo ryšiai nutraukti. Prieš kiek laiko Bendruomenėje plačiai reikėsi pilietis pakeitęs pavardę. Kai buvo išaiškinta jo pavardė ir jo "nuopelnai" žudant Tauragės žydus, jo veiklos siūlai nutrūko. Aišku, Vokietijoje gyvena ir daugiau karo nusikaltėlių lietuvių, bet jiems veikla tarp lietuvių yra neprieinama. Niekas net ir sapne negalvoja su jais solidarizuotis. Tai gerai.

Kitaip atrodo reikalai Amerikoje. Pokario metais pavyko kai kuriems karo nusikaltėliams, žudikams, apsigyventi Amerikoje. Dabar tai taria Amerikos Teisingumo departamento OSI skyrius. Tam pasinaudojama liudininkais iš Lietuvos. Tai normalus dalykas, nes tie žmonių nusikaltimai vyko Lietuvoje. Mes Vokietijoje esame pripratę prie tokių nacių nusikaltėlių bylų, į kurias irgi kviečiami liudininkai iš kitu kraštu.

Amerikos ir Kanados lietuvių laikraščiuose prieš tą korektišką teisingumo departamento OSI laikyseną pasipylė priekaištų straipsniai. Susidarė skyrius tiems nusikaltėliams ginti pasivadinęs "Americans for Due Process". Šis komitetas mėgina per laikraščius sudaryti įspūdį, kad per tuos procesus bus kaltinama visa lietuvių išeivija. Jeigu nesigins lietuvių ir jų centrinės organizacijos, bus gėda visai

Nuokelta 10 pusl./

/Atkelta iš 9 pusl./
lietuvių išeivijai. Kad ta "propaganda lietuvių visuomenei pavyko matosi iš straipsnių visoje lietuviškoje spaudoje, išskyrus "Vilni" ir "Laisvę". Ar visai jau nusigyveno Amerikos lietuvių išeivija ir iš savo tarpo išvarė visus blaiviau galvojančius?

ARNAŠIUS

Ką tik Lietuvoje buvo išleista jo prisiminimų knyga "Keliai ir klystkeliai". Arnašius, būdamas 17 metų, "memellenderio" teisėmis atvyko į Vak. Vokietiją. Jis knygoje

Laiškai ryšium su suvažiavimu

JACKSON HEIGHTS, N. Y.

Dear Nellie,
The enclosed two checks are greetings to the Vilnis convention. \$25 is from Niujorko Lietuvių Moterų Klubo and the \$20 is from me.

I thought I would be in Chicago on May 15th, but I cannot because of the work and because Aido chorus is having a concert. Please convey my best wishes to all at the convention and may Vilnis keep up the good work for many more years.

Love,
Eva T. Mizara

ST. PETERSBURG, FLA.

Malonūs draugai Vilniečiai! Sveikiname "Vilnies" dalininkų suvažiavimą. Linkime, kad suvažiavimas pravedtų gerus tarimus dėl "Vilnies" ateities, kad dar ilgai gyvuotų ir kovotų už taiką visame pasaulyje.

Tai šia proga siunčiame "Vilniai" paramos \$100.00.

Su pagarba,
Valys ir Verutė Bunkai

HOT SPRINGS, ARK.

May 12, 1983

Dear Friends:
Enclosed is check in the amount of \$90.00 to cover the following:

Donations for the "Suvažiavimas":
B. F. Kubilius\$50.00
J. and J. Ziura20.00
Subscriptions-renewals:
B. F. Kubilius\$10.00
J. and J. Ziura10.00
\$90.00

Hope the shareholders meeting the 15th will be a successful one not only in attendance but in financial contributions as well.

Always our best wishes to the staff that works so hard to produce it, and the people who support and read it.

Sincerely yours,
B. F. Kubilius

CHICAGO, ILL.

"Vilnies" dalininkų suvažiavimui

Mieli "Vilnies" dalininkai ir organizacijų atstovai, prašau priimti nuo manęs nuoširdžius linkėjimus, kad Jūs nutiestumėte geriausius planus ateities veiklai, kad mūsų taip brangus laikraštis "Vilnis" dar ilgai galėtų gyvuoti ir teikti teisingus iš darbo kovų žinias. Nieko brangesnio darbo žmogui nėra, kaip jų reikalų gynėjas ir užtarėjas pažangus laikraštis.

Kaip žinote, esu ligonė ir niekur iš namų negaliu išeiti, tik iš "Vilnies" sužinau, kas vyksta plačiame pasaulyje, senojoje tėvynėje Tarybų Lietuvoje, taipgi tarpe mūsų draugų bei organizacijų.

10

aprašo savo gyvenimą iki tapo komunistu ir "Berufsverbot" auka—bedarbiu.

TURISTAI

Šiom dienom vėl lankėsi didelė Lietuvos jaunimo grupė Vakarų Vokietijos miestuose. Tai grupė, kuri organizuojama jaunimo pasikeitimo sistemoje tarp Vak. Vokietijos ir Sovietų Sąjungos. Tokios lietuvių grupės Vokietijoje susilaukiama beveik kasmet. Šį rudenį į Vak. Vokietiją atvyks vėl daug žmonių iš Lietuvos, nes Sovietų Sąjungos dienas šį kartą organizuoja Lietuva.

Romas Šileris

rasite šiame laiške mažą dovanėlę laikraščiui "Vilnis". Viso \$10.

Lucille Matuz

ST. PETERSBURG, FLA.

Gerbiami vilniečiai! Sveikiname "Vilnies" dalininkų suvažiavimą dalyviams, darbščiuosius redaktorius ir visą laikraščio kolektyvą, linkėdami toliau tęsti taip stipriai pagerėjusį laikraštį turinio ir formato atžvilgiu.

Įdomus "Kultūrinio gyvenimo" skyrelis, įvairūs neilgi straipsniai iš aktualijų ir dar kai kada pasigėrime skaitytojo rašiniais: "Atviras laiškas "Vilnies" redakcijai".

Prisiunčiame \$25 auką su geriausiais linkėjimais.

Helena ir Robertas Feiferiai

NORWOOD, MASS.

Miela Nellie!

Cia rasite čekį \$40.00, tai bus 1983 metų prenumeratos atnaujinimas \$10.00, o \$30.00 tai pasveikinimas "Vilnies" suvažiavimui.

Linkiu jums visiems geros sveikatos ir toliau darbuotis, kad "Vilnis" dar ilgai gyvuotų. Man labai patinka, nes yra įdomus skaityti.

Draugiškai
Julia Druženė

ELKA PARK, N. Y.

Gerbiama "Vilnies" Administracija, Siunčiu pinigų perlaidą sumoje \$30.00: penkiolika dolerių "Vilnies" sveikinimas nuo K. Petrikienės. Nuo A. Rainienės iš Brooklyn, N. Y., auka \$5.00 dėl suvažiavimo, o \$10.00 už atnaujinimą jos prenumeratos.

Abidvi linkime "Vilniai" sėkmės.

K. Petrikienė

WASHINGTON, ILL.

Mieli Draugai:
Sveikinu Vilnies dalininkų suvažiavimą. Cia įdedu mano auką \$25.00 čekį.

Lai gyvuoja "Vilnis" ilgai! Su geriausiais linkėjimais visiems.

Antoinette Gerdus

NEW KENSINGTON, PA.

Gerb. Vilnies Adm.:
Cia siunčiu money order \$55.00. Tai pasveikinimas Vilnies dalininkų suvažiavimui, kuris įvyks 1983, gegužės 15 d. Nors maža auka, bet negalima pamiršti tą svarbų suvažiavimą, kuris apsvartys "Vilnies" reikalus, kad dar ilgai gyvuotų darbininkų žmonių reikalų gynėjas.

Auka nuo LDS-10 kp. New Kensington, Pa.\$50.00
A. ir P. Česnikai5.00

Viso\$55.00

Sirdingų linkėjimų visam dalininkų suvažiavimui.

A. Česnikas
LDS-10 kp. Fin. Sekr.

Atviras laiškas "Vilnies" redakcijai

Gerb. draugai:

Prieš pora dienų vakare skaičiau savo kambaryje laikraštį ir išgirdau salionėlyje telefoną. Seimininkė kaip mat atsiliepė ir tuoj iškūsi per duris galvą į mano kambarį pasakė, kad tau skambina. Nuėjęs prie telefono klausau, kviečia kaimynas, tokis pat pensininkas kaip aš, nueiti pas jį pavakaroti, nes esąs atėjęs "filosofas". Na, ir kaip nenuėiti, jeigu yra atėjęs visų pensininkų pravaržuojamas filosofu kolega, su kuriuom visada būna įdomu paplepėti.

Kai nuėjau, kaimyną ir filosofą, radau besiginčijančius, kokia pelningiausia Amerikoje profesija. Kaimynas ginčyjo, kad pelningiausia profesija Amerikoje yra gydytojo, o filosofas, kad politikieriaus:

— Valdžia yra lygiai kaip peniukščių kiaulių gardas, — filosofas pasakojo, — politikierius į valdžią ateina su plona liesa kišene, o išeina su išsipūtusia riebia kišene. Gydytoju išsimokinti kaštuoja tūkstančiai dolerių, o politikierium būti mokslo nereikia.

— Kaip nereikia mokslo! — kaimynas lyg užprotestavo.

— Atsimeni ką "Naujienų" redaktorius velionis Grigaitis sakė, kai tuoj po karo buvo atvykęs su prakalbomis į mūsų miestą? — filosofas kaimynui pasakojo toliau. — Sakė, jog kongrese yra nemaža kongresmanų, kurie mano, kad Lietuva randasi Balkanuose.

— Atsimenu, — kaimynas patvirtino ir mes trise ėmėm juoktis.

— Politikierium būti, reikia mokėti būti dvideidžiu žmogumi, — ir filosofas tarsi padėjo tašką ginčui.

— Gal ir taip, — kaimynas su filosofo nuomonme kaip ir sutiko.

— Reikia būti tokiu, kaip yra mano gaspadinė, — po valandėlės filosofas vėl pradėjo, — susitinka savo bičiulę Marijoną, meili jai kaip lapė, tarsi artimesnės ir geresnės draugės neturi visame mieste, o kai susitinka su Barbora, ant Marijonos savo ilgu liežuviu verčia kalnus.

— Vadinasi, būti politikierium, reikia būti tokiu, kaip tas žilbarzdis mūsų kolega pensininkas. Žinai jį? — mano kaimynas filosofo pa-

klausė.

— You right, — filosofas net sukrotėjo, — kai pensininkų klube bei parko pastogėje visas būrys šnekamės, diskutuojame, esti žmogus kaip žmogus, o kai su juo vienu imi šnekėtis bei diskutuoti, jam visi mes esame durniai, neišmanėliai.

— Bet vistiek, — isiterpiau aš į jų ginčą, — politikierius turi turėti tam tikrų prigimtų ar iš tėvų paveldėtų kvalifikacijų.

— Kokių kvalifikacijų! — filosofas pastatė į mane akis.

— Turi būti sukčius, — ėmiau pasakoti, — turi turėti gabumų išnaudoti visas progas ir bile ką savo asmeniškam reikalui, politikierius neturi turėti savigarbos, o toks dalykas kaip gėda, jam turi būti svetimas dalykas.

— Vadinasi, turi būti begėdis? — mano kaimynas tarė žodį.

— Žinoma, — filosofas patvirtino,

Ir filosofas ėmė toliau mums aiškinti, kad trokštantis pralobti sukčius politikierius neskaito knygų, laikraštįje skaito tik ten, kur apie jį rašoma. Susiginčijus esti neįveikiamas, savo miklia retorika daro viską, kad už kitą būti pranašesniu. Kad ir nesugriaunama logika jam įrodai, jog jis klysta, jam veidai iš gėdos neradonuoja.

— Keista — mano kaimynas lyg stebėjosi, — visuomet maniau, kad politikierius yra mokytas gudrus žmogus.

— Drauge, — filosofas kaimyną pavadino draugu, — mokslas ir gudrumas yra du skirtingi dalykai. Mokslas yra dorybė, o gudrumas niekšybė, apgauti kitą bei lipti per kitą.

— Cia tai jau tikra filosofija, — aš nusijuokiau.

— Ne be reikalo jūs mane pravaržuojate filosofu, — ir ėmėm juoktis.

Tuo tarpu kaimynas iš spintelės išėmė ant "Saknų užpiltos" butelį, padėjo taureles. Filosofas taurelę taip skaniai išmaukė, kad man net pavydu darėsi. Pasiūlė jam dar antrą, ir tą iki dugno.

Tai nebuvo vakaras išgėrimui, bet kai filosofas įkaito, nuobodu nebuvo iki dešimtos valandos vakaro.

Skaitytojas

HEMET, CAL.

Vilnies Administracijai:
Sveikinam "Vilnies" dalininkų suvažiavimą. Linkime "Vilnies" leidėjams geriausios sėkmės ir sveikatos. Pridedam laikraščiui kelią paramą.

P. ir E. Žilinskai\$20.00
V. ir M. Railai20.00

V. Raila

LAKE VILLA, ILL.
Gerbiama Nellie De Schaaf:
Cia prisiunčiu \$110.00: \$10.00 "Vilnies" prenumeratai atnaujinti, ir \$100.00 pasveikinimą "Vilnies" šerinininkų suvažiavimui.

Linkiu sėkmės.

A. Gabrys

PHOENIX, ARIZ.
Dear Nellie De Schaaf,
Here is a little donation of \$50.00. You are certainly doing great work. Also Jokubka's great work. Bravo! I love it.

Regards from Della Reuther.

Joe Koll

SAN DIEGO, CAL.
SVEIKINU VILNIES DALININKŲ SUVAŽIAVIMĄ,
Linkėdamas geros sėkmės sudaryti

planus ilgam laikraščio išleidimui. Prie to pridėdu piniginę perlaidą \$80.00, kadangi peržengiau 80 metų slenkstį. Tai bus po dolerį dėl kiekvieno meto.

Viso geriausio visiems laikraščio darbuotojams.

W. Dorinas

ST. LOUIS, MO.

Draugai,
Nesistengsiu plačiau aiškinti, kaip svarbu mums "Vilnies" skaitytojams gauti laikraštį "Vilni".

Tad, draugai, suglauskime pečius ir darykime viską, kad "Vilnis" dar gyvuotų ir skleistų taip svarbų nepavadojimą tiesos žodį. Aukų \$10.00.

Draugiškai,
Pete Bells

KALAMAZOO, MICH.

Draugai,
Sveikinu "Vilnies" dalininkų suvažiavimą. Linkiu, kad būtų sėkmingas ir naudingas dėl "Vilnies".

Taip pat velinu visam "Vilnies" personalui sveikatos jūsų pareigoje. Aukų \$50.00.

Draugiškai,
Ona Babarskas

Vilnis, 1983 birželio 23

PRISIŪSTI SVEIKINIMAI PIRM SUVAŽIAVIMO

[Tęsa]

\$20.00

EMILY KLASTAUSKAS — Chicago
P. ir E. ZILINSKAI — Hemet, Cal.
V. ir M. RAILAI — Hemet, Cal.
EVA T. MIZARA — Jackson Heights, N. Y.
J. ir J. ZIURA — Hot Springs, Ark.

\$15.00

K. PETRIKIENE — Elka Park, N. Y.

\$10.00

HELEN TRUSK — Chicago
PETE BELLS — St. Louis, Mo.
MARCELLA WASSEL — Chicago
F. ir E. JORDAN — Chicago

\$5.00

A. ir P. CESNIKAI — New Kensington, Pa.
ADELE RAINES — Brooklyn, N. Y.
CH. ir M. BARTNIKAI — San Diego, Cal. per W. DOREN.

Iš viso prisiūsta \$2,310.00

Laiškai administratoriui

PALO ALTO, CAL.

Dear Nellie,

It is so nice of you to remember my Mother. She really appreciates it. She also sends her best wishes to you—as do Fran and I.

In February, Mother seemed to have another small stroke. She was in bed for a few days, and then seemed to snap out of it.

She is not quite as alert as she was, but is still physically quite strong. We all celebrated Easter at her grandson's home — (Fran's son), Bert Lawrence — who lives close to me in Palo Alto. We all missed "Big Al" Lawrence, who passed away Dec. 20th, but time is the great healer.

Fran seems to be doing very well; with the help of her son, getting all the paper work signed away. They are now attending to the Scholarship Fund established at Ill. Institute of Technology in Chicago — (Al's old school) — by the American Chemical Society, in his honor.

My husband is still trying to shake off the remnants of his "walking" pneumonia which he had last December, but with this incessant rain it is hard to do.

My younger son is about to graduate from San Jose State University with a Master in Business, which just about concludes the news from Palo Alto.

Thank you again, and best wishes to you and your husband.

Eleanor Clares

Daughter of Antanina Staskus

NO. MIAMI BEACH, FLA.

Hi, Nellie,

Thanks for your notes. I do enjoy them. Also, congratulations on your column "As I See It." I look for it each issue.

I don't subscribe to the Vilnis, but it comes to our house for Mrs. Kvetkas, my landlady. Our Senior Citizens Club served its last dinner on Mother's Day. Now, we are waiting to go to court for the dissolution. Then, the sale of our property.

People cried, saying "good Bye" after dinner on Mother's Day. It was sad.

Vilnis, 1983 birželio 23

Hope you and your family are well. All best wishes.

Margie Novitski

CHICAGO, ILL.

Vilnis,

Kadangi mano mamytė, Marcella Vasiliauskienė, buvo sunkiai susirgusi, nuvežta į Central Community Ligoninę, gulėjo 30 dienas. Dabar namuose sveiksta.

Noriu tarti padėką visiems, kurie lankė ligoninę ir namuose, už gražias gėles, linkėjimų kortas iš Massachusetts, Florida, Illinois ir vietinių draugų ir giminių.

Daug telefonu skambina, ateina daug linkėjimų dėl pasveikimo. Dabar povalei vaikštinėja, ir po savo kiemą gerėjas, su džiaugsmu pavasario gėlių gražumu sužydėjęs.

Kaip sustiprės sveikata, vėl dalyvaus su draugais. Ačiū širdingai visiems. Tariu nuo mano mamytės, savęs ir vyro.

Frances ir Edward Jordan

Duktė ir žentas

Mamytė yra narė LDS 53 kuopos, Lietuvių Ex-Minerių Draugiško Klubo, Amerikos Lietuvių Moterų ir Kultūros Draugijos, ir ALDLD—

Frances

Lankėsi W. Dorinas

Gegužės 24 d. mano nuostabi ir "Vilnis" rašinė užėjo čekagietis Mat. Bagdonas su kaliforniečiu Walter Dorinu, atvykusiu iš San Diego, California.

Walter Dorinas manė, kad "Vilnis" suvažiavimas vyks gegužės 22 d., o ne 15 d. Nežiūrint kad pasivėlavo, prie anksčiau atsiūsto suvažiavimo \$80 sveikinimo, ryšium su jo 80-osiomis gimimo metinėmis, pridėjo dar \$20, kitus \$20 pridavė nuo San Diego NC.

Apsistojo čia Čikagoje pas savo marčią K. Stukiene.

Nellie

CICERO, ILL.

"Senior Citizens" klubo veikla

Grant — Parkholme Senyvu piliiečių klubas sąvame susirinkime, kuris įvyko gegužės 31 d., Parkholme Community salėje, 1820 S. 51 Ave., pasveikino aštuonius Klubo narius jų gimtadienio proga, kurie gimė gegužės mėnesį. Jų tarpe buvo Bernice Uctupas — lietuvaite. Po susirinkimo buvo vaišės ir draugiški pokalbiai.

Pranešta, kad nemažas skaičius Klubo narių gegužės 22 d. buvo nuvykę į Rosemont Horizon Stadium pamatyti ir pasigrožėti Royal Lipner Stallion arklių parada.

Taipgi pranešė, kad pirmininkės Julia Sible ir Kay Mudra ruošia atžymėti Tėvų dieną birželio 12 d.

Pranešta, kad Motinos dienos atžymėjimas gegužės 5 d. buvo sėkmingas. Motinoms įteikta po gvyvą gėlę, pasodintą į vazonėlį.

Pranešta, kad išreikšta Klubo užuojauta Minnie Klimas ir Anna Shay, netekus artimų žmonių.

Sekantis Klube susirinkimas birželio 7 d.

IR VEL BEDOJE

Frank Baltrūnas, 29 m. a., 1232 S. 55 Ct. buvo suareštuotas, nes jis grasino savo kaimynus Clyde Lavan ir Donna Wallers nušauti.

Baltrūnas paleistas po užstatu \$2,000. Teismas bus birželio 21 d.

CICEROJE SIAUTĖ VIESULAS

Gegužės 29 d. Cicero miesta aplankė nemalonus "svečias" viesulas, kuris pridare nemažai žalos.

TARP MŪSU

— Smagu buvo susitikti su atvykusiu į "Vilnis" suvažiavimą iš Lake Villa Stanley Zolpe. Nežiūrint kad jis truputį pasivėlavo, bet detroitiečio Bubnelio filmą spėjo matyti.

— "Vilnis" rašinėje lankėsi atvykusi iš Mountain Home, Ark., Anna Sakal, anksčiau gyvenusi St. Petersburg, Fla. Viešnia nusipirko po keletą egzempliorių "Vilnis" ir "Laisvės". Ji su savo vyru Mičigane turi farmą, retkarčiais atvyksta jos pamatyti.

— W. Dorinas užėjęs į "Vilnis" istaiga be kitko parodė savo sūnaus Dr. Walter Dorin ir jo šeimos nuotrauką. Pasirodo, jaunas Dorinas augina gražią šeimą, viena duktė jau lanko Evanstone Northwestern universitetą.

— K. Stukienės ir velionies Josephine Dorinienės sesuo Kanadoje, Toronte, Stukienė sulaukusi 98 metų mirė. Ji paliko tris sūnus, profesionalus football žaidėjus, pagsarsėjusius "Stuki" Brothers vardu.

Nellie

"Vilnis" direkcijos žiniai

Siuomi primenu "Vilnis" bendrovės direktorių tarybos nariams, kad mūsų pirmas po dalininkų suvažiavimo posėdis įvyks birželio 25 d., 1 val. po pietų, "Vilnis" salėje. Šis posėdis itin svarbus, nes jame teks rinkti naują valdybą, be to turėsime aptarti, kaip tinkamiau įgyvendinti suvažiavimo tarimus.

Lauksiu visų tarybos narių atsilankant ir pažymėtu laiku.

Sekr. J. M-nė

Graži Chapų parama "Vilniai"

Gegužės 17 d. drg. Stella Chapienė užėjo į "Vilnis" rašinė ir įteikė \$25. Pasakė kad iš jų pamokanti \$20 už įdėtą "Vilnyje" jos tėvelių Joseph ir Helen Malesh prisiminimą Kapų puošimo dienos proga, taipgi prisiminimą Petro Zaks ir Lucille Chapas. Dar įteikė \$5 paramos laikraščiu.

Reikia pasakyti, kad Stella ir Anthony Chapai dažnai paremia laikraštį "Vilnis".

Nuoširdus dėkui mielai Stellai už apsilankymą ir gražią paramą laikraščiu. Vilnietė

Neskaitant nulaužtų ir išrautų medžių, nuo pastatų nuplėšė stogus. Ypatinai nukentėjo pastatas 6020 W. 26 St. Taipgi vienas asmuo buvo sužeistas. Viso buvo paliesta apie 80 pastatų.

Minėta audra padarė miestui nuostolių apie \$26,000.

KEISTAS KERŠTAS

Kaimynas, gyvenantis 1505 49 Ave., buvo paleistas iš darbo ir dėl to neturėjo iš ko mokėti nuomos. Pastato savininkė išdaužė pirmo aukšto lankus ir pasakė, kad nuomininkas ne tik nuoma sumokės, bet ir langus įsidės.

ISGELBĖJO NUO MIRTIES

Birželio 2 d. Mrs. Hereman atėjusi sutvarkyti butą, 1508 S. 49 Ave., rado labai rimtai susirgusį gyventoją Jurgį Udress, 86 m. a. Ji iškvietė greitąją pagalbą. Nelaimingasis nuvežtas į Loretto ligoninę, kur nustatyta, kad ji ištikus širdies ataka. Ligonis sveiksta.

John Feiza

PRISIMINUS MARYTĘ DEMEIKIENĘ

Rodos dar taip neseniai teko telefonu ir laiškais pasikalbėti su ilgu metų pažangaus judėjimo veikėja bei pažangios spaudos rėmėja drg. Maryte Dementiene-Zukauskaite, o štai birželio 25 d. bus keturi metai, kai 1979 met. birželio 25 d. sustojo plakusi jos jautrioji širdis.

Prieš 1979 m. vasario 2 d. Marytė turėjo 90-tą gimtadienį ir dar tikėjosi gražiai tęsti gyvenimą, bet plaučių uždegimas užgesino jos šviesaus gyvenimo liepsnelę.

Marytės gyvenimas nebuvo rožėms išpuoštas. Vos sulaukusi 3 metų amžiaus, neteko tėvelio. Likusi motina našlė augino 7 savaitių sūnelį ir dukra 3 metų, daug vargo pakėlė. Marytė nuo 9 metų pardavė vasaras buožėms. Tarnaudama padėjo motinai ir mažajam broliukui.

Atvykusi į šią šalį irgi sutiko įvairius sunkumus, ypač nemokant kalbos ir neturint didesnio išsilavinimo, daug pergyveno. Bet ir sveltimate krašte nepalūžo. 1922 metais sukūrė šeimos židinį su Juozu Dementiu, kuris buvo laikraščio "Vilnis" administratorium ir jau iš jaunų dienų mokslo ragavęs Lietuvoje. Ji pajuto naują gyvenimą, ir abu Dementiai sutartinai ir rūpestingai metėsi į pažangių organizacijų veiklą.

Mes juos matėme veikiant Čikagoje, o 1953 metais Dementiai persikėlė gyventi į Los Angeles, Cal., ir ten dirbo organizacijose iki jėgos leido. 1976 m. gruodžio 8 d. mirė Juozas. Marytė liko viena ir dar daugiau rėmė pažangią spaudą. Keleta savaitių prieš mirtį atsiuntė gražią sumą laikraščiu pažymėdama, jog ji trokštanti kad "Vilnis" juo ilgiau gyvuotų ir skleistų tiesos žodį bei kviestų liaudį į bendrą kovą prieš skriaudikus ir baisaus naujo karo rengėjus.

Nors jau keturi metai, kaip jos nėra mūsų tarp., bet jos gražus ir pavyzdingas gyvenimas pasiliko ją pažinusių neužmirėtas. Jos troškimas, kad "Vilnis" ilgai gyvuotų, priklausys, kaip mes mokėsime tęsti jos nebaigtą darbą, tai yra, remti laikraštį pinigais ir raštais.

Vyšnūtė

A. BIMBOS PELENŲ IŠLYDĖJIMAS

Kaip žinia, gegužės 21 d. Niujorke, "Laisvės" salėje, įvyko velionio A. Bimbos palaiškų išlydėjimui ir Lietuvą skirtas memorialinis mitingas. Plačiai žinomas saviveiklininkas solistas Victor Becker visą mitingo programą įrašė į kasetę. Vieną kasetės kopiją atsiuntė ir mums, S. J. Jokubkai. Tuoj kaip mat įrašą išklaušėm. Buvo ko pasiklausyti, buvo ko pasimokyti. Išties, būta jaudinančio iškilmingo mitingo. Kai kurių kalbėtojų, atsiveikiamos kalbos su velioniu jaudina žmogų iki ašarų. Be to, kalbos visų turiningos, iškeliančios velionio A. Bimbos nueitą visuomeninėje veikloje kelią, jo taurią asmenybę, talentą, darbštumą, charakterį.

Victor Becker, įrašydamas mitingą, atliko neįkainojamą darbą Amerikos pažangių lietuvių istorijai. Patartina, kad šį Victor Becker įrašytą kasetę būtų demonstruojama mūsų organizacijų narių susirinkimuose, gausnesniuose suėjimuose, o netgi ir tam skirtuose renginiuose.

Nellie

11

PRISIMINUS GUS K. BUDRĮ

Budris gime Tirkšlių valsčiuje, Skuodo Kėtūnų vienkiemyje mažo žemio ūkininko šeimoje. Į Ameriką atvažiavo 1910 m., į Racine, Wis. Dirbo įvairius darbus ir už mažą atlyginimą ir ilgas valandas. Į pažangias organizacijas įsijungė greitai. 1919 metais jaunas Gus Budris jau buvo išrinktas delegatu į (X) L.S.S. suvažiavimą, kuris įvyko Brooklyne. Tuo tarpu Budris gyveno Clevelande. Ilgiausia išgyveno Cikagoje. Cikagoje Budris savo laiku buvo stambus vertelga, turėjo įvairių biznių. Nuo darbo atitrūkęs dirbo pažangiose organizacijose. Labai mėgo dainą, dalyvavo vaidinimuose. Gyvendamas Clevelande jau priklausė Mirtos chore, Cikagoj. Kanklių ir Gintaro chore. Budrio mylimiausias ir ilgiausiai išsilaikęs choras — tai Kanklių choras. Pažangioms organizacijoms

PRISIMINUS ELEONORĄ JASON-JAŠINSKIENE

ELEONORA JASON

Prieš 8 metus, 1975 m. birželio 19 d. negailestinga mirtis atskyrė iš gyvųjų tarpo nuoširdžią pažangietę, "Vilnies" personalo narę drg. Eleonorą Jason-Barisaitę, sulaukusia 85 m. a.

Velionę į šią šalį atvyko 1908 metais. Dirbo siuvėjos darbu. Išėjus į pensiją, 1960 metais ji buvo nuvykusi į Tarybų Lietuvą, ten pasimatė su sesute Veronika Rainčiene ir broliu Kaziu Barisu ir jų šeimomis. Savo vizitu buvo labai patenkinta ir pasakojė savo draugėms, kaip Lietuvos žmonių gyvenimas pagerėjo ir pagražėjo.

Nuo 1961 metų ji pradėjo dirbti "Vilnyje" prie laikraščio adresavimo ir dirbo iki liga paguldė į ligonės patalą. Eleonora buvo veikli Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos narė, per eilę metų buvo draugijos išdininkė. Mirdama nepamiršo draugijos, paliko draugijai \$500, kuri pusę sumos išteikė laikraščiu "Vilnis".

Velionė vis dar tikėjosi vėl aplankyti jos taip pamiltą T. Lietuvą, bet mirtis pastojė kelią.

Daug būtų galima suminėti jos atliktų darbų, bet tam reikėtų ne šio mažo rašinėlio, o ištisos knygos. Tad trumpai pasakysiu, kad velionė Eleonora savo gyvenime atliko daug gražių ir visuomenei svarbių darbų. Jos asmenyje, pažangus judėjimas neteko ištikimos darbo dukros ir kovotojos už darbo žmonių reikalus.

Užušilių Julija

LIŪDNA IR GRIAUDU

Praeitame "Vilnies" dalininkų suvažiavime pasigedome visos eilės šaunių laikraščio skaitytojų bei rėmėjų, kurie nepraleisdavo neatsilankę nė vieno suvažiavimo.

Pažymėtina, šiemet nebuvo Uršulės Juodaitienės, kuri dėl sveika-

isigijus "Mildos" namą, Budris ten dirbo viską kur tik buvo paprašytas ir reikėjo pagalbos. Kur tik buvo koks reikalas susisiekti su valdžios įstaigom, Budris buvo pirmas tai padaryti. Kaip stambus biznierių, jis buvo visur žinomas, ir jam buvo visur prieinama. Vėlesniu laiku Budris buvo laikraščio "Vilnies" bordirektorium. Kai kada pagelbėdavo spaustuvėje prie mažesnių darbų. Po trumpos ir sunkios ligos jis mirė 1973 m. sausio 3 d. Jo palaikai palaidoti Lietuvių Tautinėse kapinėse Cikagoj. Lai jam būna ramu ilsėtis. Jo našlė Adelė Budrienė dabar gyvena St. Petersburg, Fla. Prieš kelis metus automobilio avarijoje pažeidė jos sveikatą. Adelė yra Klubo, A.L.D. 45 kp. ir Choro narė. Ji tęsia Gus Budrio gražų darbą.

J. Andrulis

MIRĖ FRANK RUBAŠIUS

Cikagiečiams gerai žinomas iš savo veiklos drg. Frank Rubašius mirė birželio 4 d., sulaukęs 93 metų amžiaus.

Velionis sveikas būdamas rėmė pažangią spaudą ir priklausė prie pažangių organizacijų, Ex Mainierių klubo, LLD 19 kp. bei kitų organizacijų. Buvo nuolatinis lankytojas įvairių renginių bei masinių mitingų-demonstracijų.

Vėliau Frank Rubašius persikėlė gyventi į Cicero, Ill., ir ten gyveno iki mirties.

Velionio laidotuvėmis rūpinosi jo sūnėnas William Jenesky. Buvo pašarvotas P. J. Ridiko šermentinėje. Birželio 7 dieną buvo jo kūnas nuvežtas į Mt. Hope kapines ir ten sukremuotas.

Laidotuvėse dalyvavo nemažas skaičius jo buvusių draugų ir bendraminčių.

Taip baigta to tauraus lietuvių gyvenimo kelionė. **Idejos Draugė**

MIRUSIŲ ATMINIMAS

Per daugelį metų mūsų šalyje išgyveno tradicija gegužės 30 d. pagerbti mirusius. Ji buvo pradėta švęsti žuvusių karių prisiminimui. Vėliau pradėtas ir visų mirusiųjų pagerbimas.

Lietuvių Tautinių kapinių direkcija suruošė pagerbimo apeigas gegužės 29 d.

Kaip visuomet, tai ir šiais metais apeigos pradėtos 11 val. ryto. Direkcijos pirmininkas E. Gerulis pradėjo programą. Pirmiausia ilgus metus buvęs direkcijos pirmininkas J. Jokubonis ir M. Krikščiūnienė nunešė vainiką prie kapinių stiegių paminklo. Jiems einant, Zabulio orkestras grojo tam momentui pritaikintą muziką.

Dainuoja operos dainininkai M. ir V. Momkai. Trumpai kalba J. Krikščiūnienė. Ilgesnė kalbą pasakė Kazys Bobelis. Kalbėtojas laikėsi dienos temos ir mažai lietiš politiką. Gal ir todėl kalbėtojas nenutolo nuo dienos temos, kad

tos susilpnėjimo vargiai negali išėiti iš namų, nebuvo kenošietės Alvina Strich, kurios vyras sunegalavęs ir negali jo vieno palikti namie, nebuvo draugų Gabrių iš Lake Villa, nes Gabrienė sunegalavusi, nebuvo mūsų visuomeninio judėjimo veteranės Anna Jacobs-Jokubauskienės, nes tik grįžusi iš ligoninės tebebuvo nesustiprėjusi ir daug kitų nebuvo dėl tokių pačių priežasčių.

Nellie

A. ANDRIJAITIS-ANDREW

Gegužės 19 d. Mary Montvilas paskambino, kad Andy Andrijaitis-Andrew savaitę laiko išbuvo ligoninėje, šiuo metu yra namie ir prižiūrimas jo dukterėčios. Čia ir buvo priežastis, kad jo nematėme "Vilnies" suvažiavime.

Be to, Mary Montvilas papasakojė, kad ligoninės gydytojai jam patarė neimti vaistų, kuriuos davė ankstesni gydytojai, bet Andy labai nori nuo jų atsakyti. Turint galvoje vaistų brangumą, nauji vaistai nėra lengvai įperkami, todėl nėra ko stebėtis, kad senųjų nelabai nori atsakyti.

Nellie

šiose kapinėse yra palaidotas jo sūnus.

Pasibaigus kalboms ir dainoms, daugelis dalyvių susirinko prie profesoriaus dailininko Adomo Varno kapo, kur buvo atidarytas naujai pastatytas paminklas.

Man, kaip nuolatinei Kapų puošimo dieną kapinių lankytojai, išpūdis buvo nekoks. Viso labo dalyvių tebuvo apie trys šimtai, kuomet prieš naujų ateivių į šią šalį sugužėjimą susirinkdavo apie 7-8 tūkstančius. Tiesa, daugelis iš jų jau ilsisi šiuose kapinėse, bet vis dėlto, nemažai yra ir naujų ateivių, kurie turi palaidoję savo artimuosius ir turi išigiję sklypus. Bet jie nemato reikalo dalyvauti, nors baigia susikraustyti į direkciją. . . . **Dalyvė**

LDS MIRĖ NARIAI

Šiais metais nuo kovo 26 d. iki balandžio 26 d. mirė šie LDS nariai:

Dr. Petras Gustaitis, Jr., 66 m. amžiaus, LDS 13 kp. narys, Ozone Park, N. J.

Antanas Pačiūnas, 92 m. a., LDS 33 kp. narys, Elizabeth, N. J.

Pranė Valiulis, 86 m. a., LDS 127 kp. narė, Chicago, Ill.

Mary Sobel, 82 m. a., LDS 169 kp. narė, Yucaipa, Cal.

Helen Pakut, 82 m. a., LDS 33 kp. narė, Elizabeth, N. J.

Anela Usevičiūtė, 80 m. a., LDS 55 kp. narė, Cleveland, Ohio.

Mirė lietuviai

Gegužės 24 d. mirė Anna Sandargė, sulaukus 90 metų, gimus Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 70 metų.

Gegužės 25 d. mirė Albertas Stakėnas, sulaukęs 69 metų, gimęs Panevėžio apskr., Siberų kaime. Amerikoje išgyveno 25 metus.

Gegužės 30 d. mirė Pranas Šedvytis, sulaukęs 63 metų.

Gegužės 31 d. mirė architektas Jonas Mulokas, sulaukęs 75 metų, gimęs Lietuvoje, Rokiškio apskr., Juodupėnų vals., Vištagerklio km. Amerikoje išgyveno 34 metus.

Gegužės 31 d. mirė Stella Mažeika-Svolkinaitė, sulaukusi 75 metų, gimusi Chicago, Ill.

CHICAGO, ILL.

Frank Rubašius-Rubes

Mirė 1983 metų birželio 4 d., 11 val. vak., sulaukęs 93 metų, gimęs Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 73 metus. Pastaraisiais metais gyveno Cicero, Illinois.

Priklausė Ex-Mainerių klubui, LLD 19 kuopai ir kitoms pažangioms organizacijoms. Buvo uolus pažangios spaudos rėmėjas, aktyviai veikė visuomeniniame judėjime.

Nuliūdusį paliko sesers sūnų William Janesky, jo žmoną Norainę ir jų šeimą, kitus gimines, daug draugų bei pažįstamų.

Buvo pašarvotas P. Ridiko šermentinėje, 3354 S. Halsted St., Chicago, Ill. Birželio 7 d. buvo išlydėtas iš koplyčios į Mt. Hope kapines, kur krematoriume velionės kūnas buvo sukremuotas.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS P. RIDIKAS

SUN CITY, ARIZONA

LIŪDNAS PRANEŠIMAS

Mirė

Anna Staskon [Staškoniene] Lipsky

1983 m. gegužės 24 d., sulaukus 88 metų amžiaus. Paliko dideliame nuliūdime dukrą Anne, sūnus Frank Stanley ir Tony bei jų šeimą. Taipgi Detroito gyvenančią dukterėčią Alice Stacey ir šeimą.

Anna Staskon Lipsky gimė Lietuvoj balandžio 19 d. 1895 m. Per daug metų gyveno Detroito ir Branch, Michigan. Vėliau apsigyveno Sun City, Arizona, kur mirė. Ji buvo narė LDS 86 kuopos.

ST. PETERSBURG, FLA.

Mirus

William Samutis

Reiškiame širdingą užuojautą velionio žmonai Mary Samutis, bei kitiems artimiems, giminėms ir draugams.

ST. PETERSBURG SENIOR CITIZENS CLUB VALDYBA ir NARIAI

Vilnis, 1983 birželio 23